

Posam. štev. Din 1.—, četrtkova in sobotna številka Din 2.— :-

"TABOR" izhaja vsak dan, razven nedelj in praznikov, ob 18. uri z datumom naslednjega dne. Stane mesečno po pošti D 18.—, za inoimenstvo D 26.—, dostavljen na dom Din 19.—, na izkaznice Din 13.—.

"NARODNI LIST" (četrtkova štev. "Tabora") se naroča kot tednik in stane mesečno 3 Din, četrtletno 8 Din, polletno 15 Din, celoletno 32.— Din.

Naročnina se plačuje v naprej.

TABOR

(NARODNI LIST)

Posam. štev. Din 1.—, četrtkova in sobotna številka Din 2.— :-

UREDNIŠTVO "Tabora" in "Narodnega lista" je v Mariboru, Jurčičeva ulica 4, I. nadstropje. — Telefon interurban štev. 276. — Rokopisi se ne vračajo.

UPRAVA je v Jurčičevi ul. 4, pritišje desno. — Telefon št. 24. SHS poštno-telek. račun za "Tabor" 11.787, za "Narodni list" 12.853.

Na naročila brez denarja se ne ozira. Inscratne cene po dogovoru.

Leto: V. (III).

Maribor, sreda 19. marca 1924.

Štev: 66. (12)

Novi invalidski zakon.

Maribor, 18. marca.

V nedeljo so se vršila v Beogradu zborovanja in demonstracije invalidskih organizacij proti novemu invalidskemu zakonu, katerega načrt je predložil te dni narodni skupščini minister dr. Peleš, ter proti zavlačevanju rešitve invalidskega vprašanja s strani sedanje vlade. Invalidi so bili tudi v avdijenci pri kralju, ki jim je obljubil, da bo podpiral njihove upravičene težnje.

Danes je v veljavi invalidski zakon od 28. dec. 1921., ki daje invalidom pač nekatere male ugodnosti, je pa glede preskrbe invalidov popolnoma nezadosten. Zato je že l. 1922 takratni demokratski minister dr. Žerjav skupno z zastopniki invalidov izdelal nov invalidski zakon, ki tudi še ni najboljši, vendar je pa znatno boljši nego oni iz leta 1921. Toda gospodom radikalom ni bilo nikdar za pravično rešitev invalidskega vprašanja in pokopali so tudi ta zakonski načrt ter ga sploh niso predložili narodni skupščini.

Radikalna vlada je sedaj izdelala in končno te dni predložila narodni skupščini svoj načrt, ki pa pomeni znatno poslabšanje načrta iz leta 1922. Načrt je skrajno nazadnjaški in kaže, da nimajo radikali niti najmanjšega smisla za reševanje velikih socialnih vprašanj. Po tem načrtu se invalidom, ki bi se učili kakega obrta izven invalidskega doma, ne mudi možnost, da bi mogli stopiti v tok, ker bi si morali sami oskrbeti obleke in druge potrebščine, česar pri svojih pičlih dohodkih nobeden ne bi mogel. Ne zanjami se v načrtu ustanovitev otroških zavodov za oskrbovanje vojnih sirot. Določbe glede zaposlenja invalidov, vdov in sirot v privatnih podjetjih so prirojene popolnoma v prilog podjetij. Udruženje invalidov bi ne imelo več pravice končne izjave pri licitacijah za državne nabavke. Delovanje udruženj bo onemogočeno, ker se jim odvzame sleherni podpora iz Narodnega fonda. Vozne ugodnosti invalidov so skrčene samo na slučaje zdravljenja in poslov, ki so v zvezi z invalidnostjo. V drugih državah imajo invalidi tudi tozadevno večje ugodnosti. Pokojnine za invalide, družinske člane, vdove in sirote se znižajo. Odpadejo ugodnosti pri podeljevanju koncesij za gostilne, bioskope, bifeje, glede zdravniških taks itd. To je eden izmed najhujših udarcev za invalide. Odpadejo tudi vrhovne invalidske pregledne komisije. Pokrajinske oziroma oblastne uprave »Narodnega fonda za invalide« bi se ukinitile in bi ostala le centralna uprava. Kaj bi to pomenilo za invalide v naših krajih, si lahko vsakdo na prstih izračuna. In tako bi lahko našli še celo vrsto pomanjkljivosti radikalnega načrta invalidskega zakona.

Šesto leto od prevrata poteka in invalidsko, eno izmed najbolj perečih socialnih vprašanj, še vedno ni rešeno. Radikalni so vsikdar, ko se je hotelo to vprašanje vsaj kolikor toliko ugodno rešiti, bili tisti, ki so rešitev zadržali ali zavlekli. Pri lanskim volitvah so pač tudi invalidom delali ogromne obljube in celo nekaj invalidov v Sloveniji zapeljali v svoje mreže kot kandidate. Seveda so tudi ti že spregledali. Vidno, kako jih radikalci na vseh koncih in krajih vlečejo za nos. Nameravano ukinitje ministrstva za soc. politiko, redukcija invalidov iz državnih služb, zavlačevanje izpraznitve in izpopolnitve invalidskih zavodov, ukinitje kreditov za invalide, ukinitje vseh ugodnosti, preziranje invalidskih organizacij itd. itd. In končno zavlačevanje sklepanja o invalidskem zakonu, sedaj pa še nova radikalna izdaja invalidskega zakona, ki pomeni nov udarec v o-

Proračun finančnega ministra sprejet.

Skupščinske seje brez interesa.

BEOGRAD, 18. marca. (Izv.) Na dnevnem redu današnje seje narodne skupščine je bil proračun finančnega ministrstva. Govorili so poslanec Behmen, Kulovec, Kraft, Kumanudi, Moskovlje-

vić in finančni minister dr. Stojadinović. Proračun je bil nato z občajno večino sprejet. Prihodnja seja jutri dopoldne.

31 novih radičevskih poverilnic.

Predavec in dr. Maček v Beogradu. — Radikalci še vedno širijo

BEOGRAD, 18. marca. (Izv.) Danes zjutraj sta dospela semkaj Predavec in dr. Maček, ter sta takoj po svojem prihodu posetila muslimanski in klerikalni klub. Oficijelni sestanek šefov opozicijskih skupin se vrši šele danes popoldne. Pri sprejemu novinarjev je podal g. Predavec izjavo o svojem potovanju na Dunaj. Seboj je prinesel 31 novih poverilnic, ki jih bo izročil skupščinskemu predsedniku. Poslanec dosepejo v Beograd takoj po verifikaciji mandatov.

BEOGRAD, 18. marca. (Izv.) Včerajšnji večerni listi se obširno bavijo s prihodom Radičevcev v Beograd. Zlasti navdušen je opozicijski tisk, ki pri tem naglašja, da je Radič s tem korakom opustil svojo dosedanjio politiko, ki je sicer mogoča še izven parlamenta, nikakor pa ne pri pozitivnem parlamentarnem delu. Posebno se poudarja, da lahko postane HRSS stranka, ki bo ob lojalnem sodelovanju z ostalimi opozicijskimi skupinami mnogo pripomogla h končnemu sporazumu in zbliznanju Srbov, Hrvatov in Slovencev. Davidović odločno dementira ponovno se pojavljajoče vesti o cepitvi v demokratski stranki. Vesti so do cela izmišljene in se širijo od radikalne stranke s prozornimi nameni. Radikalci krogi smatrajo dejstvo, da Radičevci še niso prišli, za neuspeh opozicijskega bloka, ki pa odločno naglašja, da je to popolnoma dogovorjena stvar.

ČESKOSLOVAŠKI SKOFJE PROTI BREZVERSTVU.

PRAGA, 18. marca. Českoslovaški skofje so izdali skupen pastirski list, v katerem se pritožujejo zoper vedno bolj parašajoče brezverstvo in odpadanje

od katoliške vere, zlasti pa zoper versko mladenost mladine in delovanje svobodomiselecev ter priporočajo krščansko vzgojo otrok kot prvi pogoj za preporod češkega naroda.

braz invalidov, vse to so stvari, katerih invalidi ne bodo tako hitro mogli preboleti. Načrt dr. Žerjava, četudi ni najbolj idealen, je pa vendar sprejemljiv. Zato je naloga zastopnikov naroda, katerega del so invalidi, da z vso silo zahtevajo, da vlada predloži skupščini ta načrt, ki je bil izdelan v sporazumu z invalidsko organizacijo.

Politične vesti.

* Proračun ministrstva za zunanje zadeve je bil v seji narodne skupščine 17. tm. sprejet z radikalno-tursko večino.

* Sanacija madžarskih financ in Jugoslavija. Jugoslavija je podpisala protokol o sanaciji madžarskih financ s sledečimi pogoji: 1. Jugoslavija si pridržuje dobavo prentoga iz peunjskih premogovnikov do junija 1930. Vrednost tega prentoga se cení na 1 milijardo madžarskih kron. 2. Jugoslavija se rezervira po eno mesto v medzavezniški kontrolni komisiji za kontrolo uporabe

posojila ter v vojni kontrolni komisiji. 3. Madžarska se obvezuje, da izvrši vse točke premirja iz leta 1918. t. j. da izroči naši državi od voznega parka državnih železnic 100 lokomotiv in 1000 vozov.

* V Podkarpatski Rusiji, ki pripada českoslovaški državi, so se v nedeljo 16. tm. vršile volitve v českoslovaški državni zbor. Izvoljenih je 5 komunistov, 1 opozicijski Madžar, 1 českoslovaški soc. demokrat, 1 pristaš rusinske delavske stranke, 1 rusinski agrarec.

* Dvig avstrijskih in madžarskih sekvestrov. Minister pravde dr. Perić je vladí v seji 7. tm. predložil rešenja, s katerimi se uklanjajo sekvestri z vseh imetij avstrijskih državljanov, ki se imajo lastnikom vrniti v smislu mirovne pogodbe. Rešenja glede avstrijskih državljanov se izvedejo, čim bodo objavljene z Avstrijo že sklenjene konvencije. Teh imetij je krog 700. Z Madžarsko se bo konvencija šele sklenila.

* V znamenju požigov se vsi volilna borba v Italiji. V noči od 16. na 17. tm.

PONOVRNO ZNIZANJE IZSELJE. NIŠKE KVOTE.

WASHINGTON, 18. marca. (Izvirno). Zbornici je predložen nov osnutek zakona o priseljevanju, ki določa, da sme znašati doseljeniška kvota letno k večjemu 2 odstotka števila stalnih naseljenecv dotičnega naroda v Zedinjenih državah.

REPUBLIKANSKI POKRET V PERZIJU

LONDON, 17. marca. Po vesteh iz Teherana napreduje republikansko gibanje v Perziji vedno bolj. Pričakovati je, da se bo danes razpravljalo o njem v parlamentu.

POLET DVEH AMERIKANSKIH LETALCEV KROG SVETA.

SANTA MONICA, 17. marca. Danes sta se v navzočnosti ogromne množine ljudstva dvignila v zrak dva ameriška letalna stroja, ki sta nastopila pot okoli sveta. Letela bosta čez Japonsko, London in Grönlandijo.

GRŠKI KRALJ NE ODPSTOPI PROSTOVOLJNO.

LONDON, 17. marca. Reuter poroča, da je grški kralj Jurij sporočil, da se prostovoljno ne bo odpovedal svojim pravicam do grškega prestola, ampak bo še nadalje vztrajal pri njih.

Na d'Annunzija dežuje odlikovanj.

RIM, 17. marca. Povodom slovesne proslave aneksije Reke je kralj podelil Mussoliniju red Annunziate.

Angleži odklanjajo omejitve oboroževanja

LONDON, 17. marca. V spodnji zbornici je bil predlog ekstremnih pacifistov glede takojšnje omejitve oboroževanja odklonjen s 347 glasovi proti 13.

Ponovni razvoj industrije v Porurju.

PARIZ, 17. marca. Listi objavljajo optimistično poročilo ekspertov o obnovi industriji v Porurju. Poročilo naglašja, da danes deluje 42 pristanišč, do čim jih je 19. februarja delovalo samo 33.

BORZA.

CURIH, 18. marca. Pariz 28.85, Beograd 7.05, London 24.82, Praga 16.70, Italija 24.60, Newyork 579 pet osmink, Dunaj 0.008125.

ZAGREB, 18. marca. Pariz 4.075—4.125, Švica 14.00—14.24, London 3.500—3.535, Dunaj 0.1140—0.1160, Praga 2.349—2.379, Italija 3.465—3.495, Newyork 81—82.

je bil v vasi Adegliaceo pri Vidnu ubit fašist Giuseppe Gentile. Fašisti so, prepričani, da so ga ubili politični nasprotniki, nato vsem »prevratu in državi nevarnim elementom« zažgali hiše.

* Odstop grškega kralja. Nova grška vlada je pozvala kralja, naj prostovoljno odstopi. V nedeljo 16. tm. se je vršil v Bukarešti rodbinski svet. Grška kraljica je možu nasvetovala, naj sprejme predlog grške vlade, in je baje on pripravljen to storiti.

* Državni zbor v Egiptu, prvi, odkar obstoja Egipt, se je sestal. Kralj Fuad je položil prisego na ustavo in izjavil, da je vlada pripravljena se pogajati z Anglijo.

* Komunistična zarota v Egiptu. Iz Kaira javljajo, da je egiptovska vlada izsledila v Aleksandriji komunistično zaroto. 50 komunistov je že aretiranih. Iz zaplenjenih dokumentov je razvidno, da so egiptovski komunisti bili v zvezi z Moskvo in so pripravljali nasilni prevrat v Egiptu.

Dnevna kronika.

Smrtna kosa. V Rogasški Slatini je 17. tm. umrla gđc. Mara Druškovičeva, sestra bivšega inšpektorja v ministrstvu soc. politike g. dr. Andreja Druškoviča. Pogreb v četrtek popoldne. Naj v miru počiva!

Izbrisati hočejo sledove slovenstva? Graška »Tagespost« poroča, da so ime občine Slovenska Gorica pri Radgoni v Avstriji tamošnje oblasti spremenile samo v ime »Goritz«. Kakor znano, je severno Mure pripadlo lepo število slovenskih občin, med njimi Slov. Gorica, Avstriji. Ali hočejo Avstrijci na ta način izbrisati sledove, da so tam Slovenca? Potem bi pač morali tudi ime Goritz samo spremeniti, ker bo to ime vedno spominjalo, da so tam bili in so še Slovenci. Ne bodite polovičarji pri umetnem ponemčevanju!

Kar VI potrebujete, to je Elzafluid. To pravo domače sredstvo, katero prežene Vaše bolečine! Poizkusna pošiljka 27 D. Lekarnar Eug. V. Feller, Stubica Donja, Elzatrž št. 201, Hrvatska. 2736

Od tolovaiev ustreljen. Iz Trnja v Prekmurju poročajo: V noči od 11. na 12. je šla mati posestnika Štefana Hozjana v Trnjo na stranišče; nakrat sliši hči okoli svinjakov, ide hitro v stanovanje in pokliče svojega oženjenega sina v mnenju, da so zunaj pri svinjskih hlevih tolovaji. Hozjan skoči iz postelje in beži brez orožja v spodnjih hlačah in srajce na dvorišče proti svinjskim hlevom. Neznanci na to odbežijo, Hozjan pa za njimi. Ko zapazijo, da se jim Hozjan bliža, oddajo strel proti njemu, ki ga je tako zadel, da se je takoj zgrudil na tla. Zadnje besede Hozjana so bile: »Mati, mrtov sem!« in res se ni več ganil. Štefan Hozjan je bil dober gospodar, komaj 38 let star. Zapustil je mater, ženo in 2 neprekrbljena otroka. O tolovajih ni sledu.

Kratek čas nevesta. Iz Loke pri Žusmu poročajo: Dne 23. februarja 1924 je prišel v našo vas mladi mož, ki se je predstavil posestniški hčeri Frančiški T. kot bogat mesar in gostilničar iz St. Jurja ob juž. žel. Po kratkem razgovoru ji je razodel »pravi zaupno«, da je še samec ter da se namerava po Veliki noči ženiti. Konečno pa se je ojunčil ter jo vprašal kar na kratko, če bi nemara ona bila volje, vzeti ga za moža. T. misleča, da ima poštenjaka pred seboj ter da naredi »krasno partijo«, je v to privolila in cela stvar je bila dogovorjena v par urah. Povabila je ženina na dom, kjer so ga njeni stariši kot »bodočega zeta« prav prijazno sprejeli ter ga tudi prenočili. Naslednjega dne pa je povabil ženin svojo nevesto, da gre na njegov dom v St. Jurij ob juž. žel., češ, da ji hoče pokazati vse svoje ogromno premoženje. Medpo-

toma pa ji je že izvalil večji denarni znesek, češ, da ga rabi pri neki mesarski skupčiji. Ko pa sta prišla v bližino St. Jurja, je ženin nevesti dejal, da ga naj na cesti počaka, on pa da gre v bližnjo hišo terjati denar, ki mu ga dolgujejo. Da pa ne bo predolgo izostal, naj mu posodi uro, da se bode vedel ravnati; on da svoje nima pri sebi. T. mu je dala uro, nakar je odšel. Nevesta ga je čakala do večera, da je bila že vsa trda od mraza, a njega ni bilo. Še je sedaj se je začela zavedati, da je nasledla goljufu. Vrnila se je domov vsa potrta in sedaj čaka, kedaj pride ženin zopet snubit.

Ljudje, kateri mislijo, vejo, da negovana, zdrava koža pospešuje zdravje in naredi pred prehlajenjem manj občutljivo. Za pravo telesno negovanje so preizkušena čez 25 let priljubljena prava negovanja lepote: lekarnarja Feller: Elza-obrazna in kožo obvarujoča pomada (2 lončka s pakovanjem in poštnino 25 dinarjev); Elza-pomada za rast las (2 lončka s pakovanjem in poštnino 25 D); Elza-lilijino-mlečno milo (4 kosi s pakovanjem in poštnino 40 dinarjev); najmočnejša Elza-kolonska voda 15 D; Elza-voda za usta 12 dinarjev; Elza-lilijino mleko 10 dinarjev in drugi Elza-preparati izpolnijo vsi svojo dolžnost! Adresirati: Eugen V. Feller, lekarnar, Stubica Donja, Elzatrž št. 201, Hrvatsko.

Zračni promet čez Sibirijo. Iz Moskve javljajo, da ruska vlada študira načrte o uvedbi zračnega prometa preko cele Sibiri.

Plodovita žena. Glasom poročil londonskih listov, je porodila neka gospa Frevin v Londonu četvorke: dva dekca in dve deklici. Ena deklica je kmalu po porodu umrla, dočim so ostali trije novi zemljani prav zdravi in krepki.

Židovsko republiko v sovjetski Rusiji bodo ustanovili med Krimom in Odeso. Sovjetska vlada sama podpira ustanovitve. Tako bodo torej židi tudi v Rusiji imeli svojo — Palestino.

Kalif kot filmski igralec. Rimska »Epoca« poroča, da je prišel k bivšemu kalifu zastopnik velike ameriške filmske industrije in ga skuša pregovoriti, naj bi nastopil v filmu, v katerem se kaže pogin Bizanca in prihod Turkov v Evropo. Za nastop ponujajo kalifu kot honorar 1 milijon dolarjev.

Japonsko poslanstvo se je ustanovilo v Beogradu. Za poslanika je imenovan minister Shahuwari.

Milosrčen vtomilec.

Stráža (vtomilec): »Ako ste v resnici v poštenju nameri v tej vili, zakaj ste potem sezuli čevlje? — »Gospod stražar, slišal sem, da so bolniki v hiši.«

kristjanov v Turčiji. Pola idealizma se je podal Karadjordje leta 1817. junija meseca v Srbijo; v družbi z Milošem je nameraval dokončati osvobodjenje. Toda tu je izvršil Miloš čin, ki je za vedno omadeževal njegovo ime. Bal se je namreč, da mu prevzame ta prvi srbski bojevnik za svobodo ves ugled in prvenstvo v Srbiji in zato ga je dal 25. junija 1817. po svojem zaupniku pri Baničini v Šumadiji zavratno umoriti. Nad smrtnim truplom je pa še zagrešil sramoto, da je poslal njegovo glavo beograjskemu paši, ki jo je poslal potem sultanu v Carigrad.

Težek zločin je izvršil s tem Miloš nad srbskim narodom; v trenutku, ko je bilo vprašanje srbske svobode v največji krizi, je odstranil Miloš iz sebičnih razlogov moža čigar skušnje in junaštvo bi nedvomno se mnogo koristile srbskemu narodu. To se čuti tudi v nadaljnjem poteku srbskega osvobodjenja. Tempo srbskega osvobodjenja, ki je bil za prvega srbskega ustanka pod vodstvom Karadjordja tako hiter in uspešen, je pozneje je polagoma napredoval in še dolgo desetletja je morala Srbija čakati, predno se je popolnoma osvobodila izpod vpliva potuhnesca.

Avgušt: 11. avgusta 1818 je bil rojen Ivan Mažuranić, hrvatski pesnik, v Novem Vinodolskem kot sin tamošnjega posestnika, Gimnazijec (1. razred), doma kot privatist, nato na Reki (2.—6. razr.), 7. leto v Zagrebu, kjer se seznanil s ilirsko idejo, zadnje v Subotiču, Viteškošolec v Zagrebu. Po položeni izpitu do 1848, advokat v Karlovcu, nato v raznih deželnih službah. 1873—80 ban Hrvatske.

Razpis računske uganke.

5 nagrad za pravilne rešitve.

Dve kmetici - sosedi prodajata na trgu v Mariboru jabolka iste kakovosti in vrste, in sicer jih nese na trg vsaka 300. Prva — A jih prodaja 3 za en dinar, druga — B — pa 2 za en dinar. Prva izkupi 100 dinarjev, druga pa 150 dinarjev.

Drugi dan pa zbolli kmetica A in pokliče k sebi sosedo B ter jo prosi, da bi ona tudi njena jabolka prodala na trgu in sicer, kakor jih je sama prodajala prej, po 3 za en dinar. Kmetica B si misli, zakaj pa ne, bodo še raje kupovali. Vzame oboja jabolka, zopet vsakih 300 in računa: »Jaz prodam dve za en dinar, ona pa tri za en dinar. Torej bom dala pet za dva dinarja, pa bo.« In gre z vsemi jabolkami na trg in jih prodaja 5 za 2 dinarja. Kmalu je vse prodano.

Ko prešteje denar, pa našteje samo 240 dinarjev. »Kako je vendar to?« si lo-mi glavo kmetica. Za svojih 300 jabolk moram dobiti 150 dinarjev in za sosedinih 300 pa 100 dinarjev, kar da skupaj vendar 250 dinarjev. Manjka mi torej 10 dinarjev. In še enkrat računam: 600 jabolk sem imela. 5 za 2 dinarja je 10 za 4 dinarje, je 100 za 40 dinarjev, potem je 600 za 240 dinarjev. Torej bo le v redu. — In vendar je 10 dinarjev premalo. Kje je napaka?

Razpis uganke velja od ponedeljka 18. tm. pa do 21. aprila. Uvaževale se bodo samo rešitve, ki bodo najkasneje tega dne v rokah našega uredništva.

Upoštevale se bodo rešitve: 1. od onih, ki bodo do 21. aprila najmanj že mesec dni stalni naročniki lista, 2. od onih, ki list dnevno kupujejo, pa samo, če ob enem z rešitvo vpošljejo še najmanj 26 odrezkov glave »Tabora« s številko in datumom vred, in sicer številke od 18. marca naprej po vrsti.

Za pravilne rešitve razpisujemo sledeče nagrade:

- 1. nagrada: 100 dinarjev v gotovini.
- 2. nagrada: 1 prost izvod »Tabora« za 3 mesece.
- 3. nagrada: 1 izvod Kellermannovega romana »Predor«.
- 4. nagrada: 1 prost izvod »Tabora« za 1 mesec.
- 5. nagrada: knjiga Milana Pughaja: Zakonci.

Ako bo več pravih rešitev, se bo dne 22. aprila v našem uredništvu pod kontrolo zastopnikov reševalcev uganke žrebalo za nagrade.

Uredništvo »Tabora«

Tedenski pregled

za naročnike »Narodnega lista«.

Četrtek, 13. marca. Narodna skupščina soglasno potrdi veljavnost 20 radičevskih mandatov. — Veliki župan dr. Ploj prispel v Maribor in prevzel pose.

Petek, 14. marca. Radičevci odgodili odhod v Beograd, ker se je opozicija odločila, da pusti do konca meseca končati v skupščini razpravo o proračunu. — Z bolgarske meje nova vznemirljiva poročila o pripravah makedonskih četašev proti naši državi. Bolgarska vlada dala zapreti več sto četašev. — V Ljubljani umrl slavn slovenski zgodovinar prof. dr. Fr. Kos.

Sobota, 15. marca. Narodna skupščina sprejme proračun ministristva za notranje zadeve. — Deputacija Medžimurcev se oglasi v Mariboru pri velikem županu v zadevi razdelitve zemlje veleposestva Esterhazy. Medžimurci so izjavili, da hočejo ostati pod mariborsko oblastjo.

Nedelja, 16. marca. Slovesna aneksilacija Reke Italiji v navzočnosti italijanskega kralja.

Ponedeljek, 17. marca. Narodna skupščina razpravlja o proračunu ministristva za zunanje zadeve, ki se sprejme. — Iz

Zagreba poročajo, da pojdeti jutri 18. t. m. Radičevca Predavec in dr. Maček s 30 novimi poverilnicami v Beograd.

Dopisi.

Sv. Križ nad Mariborom. Tukajšnja šolska mladina je v nedeljo 3. marca prvič nastopila na šolskem odru in sicer v večjem obsegu, ter ljudstvu pokazala, kaj zmore ustvariti nežno otroško srce. Pod spretnim vodstvom šol. vod. in ostalega učiteljstva se je odigralo več igrice. Prvo točko je tvorila deklamacija »V pepelnikni noči«, ki je bila ravno čisu primerna. Mala nežna deklica je prednašala rad vse dobro, z dušo in srcem. Tudi pesem »Bratje Slovence in milo zadonela iz mladih src. Smehapolna burka »Zdravnikov strežnik«, odigrana po odraslih fantih, je nudila neizmerno rustnega smeha. Posebno dobro je nastopil fant v glavni vlogi strežnika. Višek cele prireditve pa je bila igrice »Skrat ni krojač«, v kateri je nastopilšadeca pokazala svojo izurjenost in otroško zmoglost. Očarani so bili gledalci nad tako dobim nastopom svojih malčkov. Cela prireditev je nad vse sijajno uspela.

Snovi za nagovore.

(Dalje.)

Julij: 6. julija 1415 je bil sežgan Jan Hus. Snov prihodnjic!

25. julija 1817 je bil ubit Karadjordje, praded Nj. V. kralja Aleksandra. Osvobodjenje srbskega naroda izpod turškega jarma je v tesni zvezi z imenom Jurija Petroviča, (ali kakor ga je narod imenoval Karadjordjeta). V narodu srbskem ni po kosovski katastrofi nikoli zamrla težnja po svobodi in v zvezi s tem vidimo v 17., že bolj pa v 18. stoletju več poskusov stresati s sebe suženjske verige. Pri tem so iskali Srbi pomoč spočetka pri Avstriji, pozneje pa pri Rusiji. Toda vsi poskusi so bili brezuspešni. Šele l. 1804 je nastopil odločitni trenutek: narod srbski se je zopet dvignil proti turškemu trinogu, toda topot sam, iz lastne moči, in pod vodstvom Karadjordja je dosegel uspehe, ki so zadivili ves svet. Sicer so se nastopili težki trenutki; leta 1813. je Turčija z veliko premočjo uničila mlado srbsko svobodo in Karadjordje je moral bežati v tujino, spočetka v Avstrijo, pozneje pa v Rusijo. Tudi tu je neumorno deloval v korist svojega naroda. Med tem so se Srbi leta 1815. znova uprli Turkom; vodil jih je Miloš Obrenović. Z veseljem je pozdravil Karadjordje to gibanje; skušal je izposlovati v Petrogradu na dvoru pomoč za Srbe in iskal zveze tudi pri znamenitem grškem političnem društvu Heterija, ki si je nadelo nalogo, da pripravi in organizira upor ter osvobodjenje vseh

Nato umirovljen umre 1890 v Zagrebu. Bil je eden največjih ilirov, one generacije, ki ji je stal na čelu Ljud. Gaj in kot druga pesnika Stanko Vraz ter Peter Preradović. Gajev ilirizem je predhodnik modernega Jugoslovenstva, malo drugačne oblike, z nekoliko manj konkretnimi obrisi, a vzneseni tem večjeja idealizma. Mažuranić je počel kot lirski pesnik. Pozneje se je pečal mnogo s staro dubrovniško literaturo in izpopolnil Gunduličevega »Osmana«, eno izmed najznamenitejših del tega stovstva. — (Manjkala sta epu »Osman« 14. in 15. spev). Na podlagi teh študijev in zanimanja za narodno epsko poezijo je speval Mažuranić svoje največje delo »Smrt Smail-age Čengića«. Mažuranić ni znan le v našem narodu, nego ravno to delo je prevedeno tudi v razne druge evropske jezike (ruščino, češčino, slovaščino, poljščino, italjanščino, nemščino, švedščino in madžarsščino). Velika je bila tudi vloga, ki jo je igral Mažuranić v politiki našega naroda hrv. imena. (Vir: Bogdanović — Pregled književnosti hrvatske i srpske).

Dodatek: 30. maja 1434 se je vršila bitka pri Lipanah, nesrečen moment v vrsti onih bojev, ki jih je počel Jan Žižka iz Trocnova, eden največjih junakov češkega naroda. Za njegovega življenja in po njegovi zaslugi so se odigravali dogodki, ki tvorijo najslavnejšo dobo češko zgodovine, husitski boji. V njih je češki narod prvič z orožjem v rokah jasno povedal, da se ne da tlačiti od Nemcev in Rima. Vest, da so sežgali na cerkvenem zboru v Kostnici Husa in njegov pepel raztresli v Reo, je vzbudila

na Češkem vihar razburjenja; saj je bil Hus v očeh vsega češkega naroda poštenjak, ki je popolnoma upravičeno napadal napake v katol. cerkvi. Po smrti češkega kralja Večeslava 1419. bi imel zavladati na Češkem verolomni Sigmund (z njegovim privolenjem je bil Hus sežgan, čeprav mu je prej pisмено zagotovil prosto pot). Proti njemu se je dvignil ves češki narod kot en mož. Na čelo vojske je stopil Jan Žižka. V najkrajšem času je organiziral iz kmetov in obrtnikov izborna disciplinirano vojsko, ki je bila strah dobro oboroženim nemškimi viteškimi vojskam. Čeprav preprosto oboroženi so včasih že v svojim bojnim potjem pognali Nemce v beg. Dve slavni zmagi je pridobil Žižka češkemu narodu, toda l. 1424 je nenadoma umrl. (Letos je torej 500letnica njegove smrti). Sicer tudi po njegovi smrti ni ponehala takoj husitska gorečnost in navdušenost, toda narodu je manjkalo pravega vodje. Prišel se je cepiti na različne stranke, radi česar je prišlo do omenjene bitke pri Lipanah, in posledica je bil medel kompromisni mir, ki se je proglašil l. 1436. v Jglavi.

Kljub temu je zapustila husitska de- ba v češkem narodu globoke sledove; saj mu jasno priča, kaj zmore ujedinjen narod v borbi za svoje pravice. In ko je potem češki narod po belogorski bitki padel v globoko suženjstvo, ata mu bane Hus in Žižka dve zvezdi vodnici, ki sta ga končno privedli do svobode.

(Nadaljevanje sledi.)

Opomba: Za podatke o Karadjordjetu in Žižki sem dolžen hvalo br. V. Gant-vju, M. H.

in še posebej, ker je to bila prva te vrste, za kar gre hvale učiteljstvu, ki tako vneto deluje na tej obmejni postaji. Posebna hvale se pa izreka Nar. gledališču v Mariboru, ki nam je priskočilo na pomoč z izposodbo garderobe za skrajše. Po končani predstavi smo se pa imenitno zabavali v narodnozavodni gost. Vrlovnik, kjer se je vršil ples in druge zabave in se je tudi nabralo 165 D za revno šolsko dečo. Ves dobiček je bil namenjen za revno obmejno dečo.

Od Sv. Križa na Murskem polju. — Smrtna kosa zadnji čas pri nas nemilo kosi s svojo koščeno roko, tako da smo imeli sedaj naenkrat štiri mrličje. Ni še minulo štiri tedne, odkar smo pokopali našega vsem priljubljenega nadučitelja gospoda Hercoga, pa nam je že spet pobrala nemila smrt našega občana Franca Novaka iz Ključarovec in pa Marijo Stajniko iz Lukavec. Pred par dnevi pa smo pokopali Marijo Štuhce, posestnico iz Bunčan, kateri je lansko leto umrl edini sin Matjaž Štuhc, ki si je prinesel svojo bolezen iz vojne. Vlak pa je povozil gluhonemega hlapca, ki je služil pri posestniku Strakli v Križovcih. Napotil se je 12. tm. k maši ter šel po progi; dobil ga je jutranji vlak, ki vozi iz Ljutomerja v Maribor, in ga povozil, da je ostal na mestu mrtev.

Sv. Peter pod Sv. Gorami. Našemu kaplanu, znanemu oboževalcu ženskega spola, zlasti omoženih žensk, žilica se vedno ne da miru. Predzadnje nedelje je na prižnici rohnel čez učiteljstvo, češ da daje slab vzgled učencem, ker ne prihaja le mašam itd. Tolkel je po leci ter pozival ljudstvo, da zahteva na merodavnih mestih za nadučitelja klerikalnega priganjača. Ta človek bi rad nas druge morale učil, ktere pa sam ne pozna. Ako bode še nekaj časa tukaj vznemirjal ljudstvo s svojimi divjimi nastopmi ter še dalje časa igral angelj-varuha ameriških žensk ter tako teptal moralo in verski čut faranov, napravili si bodo šentpetrani sami red, ako ga že noče knezoškofijski urad v Mariboru. A potem bo hudat!

Iz Ormoške okolice. Straža je prinesla dne 27. febr. neko izjavo iz Ormoža s podpisom: A. Kreutz, posestnik in lastnik kina v Ormožu. V tej izjavi se Kreutz mlo pritožuje, da je zadnji čas napadan v »Taboru« in »Domovinu« zaradi svojega kina v Kat. domu. G. kinoposestnik! Zakaj imate kino? »Gšeft« in samo »gšeft«! Vse to smo pribili v Taboru že 31. jan. To je jedro, okoli katerega se vse suče in na to ste nam odgovor dolžni ostati do danes. Tega se izogibljete kot vrag križa. Pisati: »Na te in podobne napade ne bom odgovarjal,« je zelo komodno stališče, ali je pa tudi čedno in možgato, je drugo vprašanje. Zategadelj ne bomo molčali, ampak dosledno pobi-

jali z vsemi dopustnimi sredstvi to korupcijo, ki se je tu razpasla. Vsa čast gre Taboru, ki vrši tu nalogo, ki bi jo imeli vršiti klerik. listi Straža in Slov. Gospodar. — Ne iščite dopisnika. Vsa vaša natolčevanja so prazna sumničenja. Ne gre za to, kdo piše, ampak za to, kaj se piše. Laž je, da bi obsojala večina Ormožanov kritiko v Taboru in Domovinu; ravno narobe. Vsi zreli in misleči Ormožani in kmečko ljudstvo obsoja vaše čedno početje. Tabor je vsled tega že tudi pridobil novih naročnikov. Za Vas in za Vaš kino da bi naj bila naša kritika najboljša reklama? Ne bodite smešni! Zakaj pa potem delate sami tako kričavo reklamo? Preteklo nedelje je nosil Seruga že predpoldne, ko so ljudje k cerkvi prihajali, kar celo tablo po mestu, da bi ja ljudstvo ne pozabilo na Kreutzov kino. Prihodnjic še pošljite boben zraven s čineli, kakor to delajo hrvaški cigani. In pa še oznamiti dajte v cerkvi. To bo reklama! — Dalje se zagovarja Kreutz: »Slišati pa moram, da se me dolži, kakor bi bil jaz član ali celo odbornik nemškega gospodarskega društva.« To vest je prinesel Tabor že pred štirimi meseci. G. kinoposestnik! Ali ste spali, da se šele zdaj oglasite? Dotičen Taborov dopis ste brali tudi Vi. Štiri mesece premišlujete, zdaj pridete z izjavo, da — laže, kdor kaj takega trdi! Stamená pa ne bomo šli nič vprašati, ker itak vemo, kako on o Vas misli. »Sem in ostanim pristaš SLS,« zatrjuje g. kino posestnik. Ves Ormož in vsa okolica pozna Kreutzovo dobro. Pred malo leti še bil fanatičen nemškutar; vse njegovo govorenje in obnašanje se za časa preobrata ga kot takega označuje. In zdaj je pristaš SLS! To je tako, kako pač barometer stoji, kjer se pač bolj rentira. Pa prepričanje to ni, g. kinoposestnik! Zdaj Vam n. pr. kaže najbolj pri klerikalni stranki, ker nobena druga stranka ne bi storila kaj tako bedastega, da bi za Vaš kinozidala kar celo dvorano. Neki spoštovani mož je dejal: »Jaz se držim na naše kmete, da pa bodo enkrat tako na glavo padli in šli za Kreutzovo kino dvorano zidat, mi niti v sanjah ne bi prišlo na misel. Sploh poskušava in hanzira naš kino specialist s svojim kinom že več let naokoli. Poskušaval je v Srednjem. Produciral se je dalj časa v Slov. Bistrici, dokler mu niso ondodni rodoljubi po časopisih zagrozili, da razbijejo ves nemški tingl-tangl, če se kmalu ne spravi. Sicer je pa ta zmešana izjava v Straži zrasla na zeleniku ormoškega pikaorganizatorja v klerik. posejilnici, katerega nečedno početje itak večina domačinov obsoja. — G. kinoposestnik! Drugič, kó zopet čutite potrebo za kako »uradno izjavo«, idite h komu drugemu, kajti slabše kot pikaorganizator Vam ne bo napravil nobeden.

»Toda,« ga je prekinil resni oče, »zahtevam še, da govoriš vso noč kakor molitev: Francelj, Marja, Francelj, Marja!«

V tem hipu se je zračilo Marji čelo, a v glavi se ji je bistroumno posvetilo; videti je bilo njeno premagovanje; obljubila sta. Popolnoma se je večer že štemnil, ko ju je zapustil čarovnik sam. Takrat pa je planila Marja k Francelju ter se ga oklenila z vso močjo.

»Ne izgubim te, ne!« pravi v strahu. »Ali veš, čemu morava ležati v teh nastavljenih posteljah in vso noč brbljati?«

»Kaj ti je vendar, dragica? Jaz te več ne umem!«

Zamizala je, kakor bi gledala v daljavo. »Štumi, da je nocojšnja noč zadnja noč v rojstni koči moji. — Roditelja se bojita, da jima utečeva, zato morava govoriti vso noč! Opazil si tudi očetovo zadrego in nejevoljo, ko je prestopal lestvo. Pripravila sta na diljah velikansko železno rezilo, katero naj bi naju o polnoči umorilo. — Preti nama neizogibna smrt!«

»Ali ne moreva uteči?« je vprašal.

»Moreva!« je dejala in se pripravljala na odločno besedo. »Rešim te smrti že četrtič s pogojem, da me vzameš — za ženo!«

»Tako sem že tudi jaz mislil!«

»Dobro! A sedaj na delo! Prijeta ga je za roko in ga peljala k svoji postelji.

JDS.

ZAHTEVE PREKMURSKIH DEMOKRATOV.

Srežki odbor JDS za srez Murska Sobota, zbran dne 17. febr. tl. v Murski Soboti, je sprejel soglasno sledeče resolucije:

1. Izreka svoje zaupanje sedanjemu vodstvu stranke z Ljubo Davidovičem na čelu, ki vodi naš narod neustrašeno v življenje svobode, bratstva, enakosti in s tem v boljšo bodočnost;

2. zahteva popolno izenačenje direktnih davkov;

3. zahteva odpravo kuluka;

4. zahteva podporo produktivnim slojem s cenim državnim kreditom;

5. zahteva izboljšanje položaja invalidov z zakonom, kakor ga je izdelal dne 1. dec. 1922 tedanji minister dr. Žerjav;

6. zahteva pomoč onim nekdanjim prekmurkim denarnim zavodom, ki so brez lastne krivde prišli v težkoče;

7. zahteva izvedbo agrarne reforme, da se napravi konec sedanjemu uničnemu položaju negotovosti;

8. zahteva izboljšanje položaja državnih nameščencev na stališče gospodarskega osiguranja, s tem se izboljša tudi upravno poslovanje samo in onemogoči korupcija;

9. zahteva izenačenje plač evangeljskim duhovnikom s pripadajočimi draginjskimi in družinskimi dokladami;

10. se izreka za skupen nastop vseh naprednih sil v Sloveniji, s čimur edino se da za vedno preprečiti ponovni 18. marec 1923;

11. obsoja napad »Kmetijskega lista« na naše učiteljstvo;

12. zahteva revizijo taksnega zakona po strokovnjakih tudi iz prečanskih krajev;

13. zahteva, da se pospeši gradnja proge Murska Sobota — Ljutomer — Ormož tako, da bode predana tekóm letošnjega leta prometu.

—□—

Murska Sobota. Krajevna organizacija JDS je priredila dne 12. tm. v prostorih hotela Dobray v Murski Soboti svoj prvi redni mesečni družabni sestanek, ki je bil obiskan od častnega števila udeležencev. Predsednik krajeve org. g. dr. Škerlak je otvoril sestanek s pozdravom na navzoče, nato je podpredsednik kraj. org. g. dr. Robič razložil pomen in namen družabnih sestankov, spodbujal navzoče k delu za našo idejo ter priporočal vedno polnoštevilno udeležbo od strani somišljenikov na teh rednih mesečnih sestankih. Orkester našega sobotskega Sokola pod vodstvom g. dr. Škerlaka nam je nudil mnogo zabave in glasbenega užitka. G. notar Koder nam je poročal o sedanji politični situaciji. Nato se je razvila zabava, pri kateri so se udeleženci zabavali in veselili neprisljuno ter so ohranili gotovo ta naš prvi družabni sestanek v

dvignila mehko belo podvzglavje. »Pljunni in reci: Marja!« Stori! je pokorno svoji zapovedovalki in pljunec pod vzglavjem je brbljal enakomerno sam in zapuščen: »Marja, Marja!«

Pljunila je še ona pod Franceljevo vzglavje; oba pljunka sta reglala zahtevano pesem: »Marja, Francelj, Marja, Francelj!« Zastran celonočnega govorenja sta rešena, a kako sedaj najhitreje uiti?«

»Če jo mahneva kar peš, naju dohitita!«

»Jo že imam!« pravi veselo Marja in prične iskati v temnem kotu med kupom reči cunj in črevljev. Končno si je izbrala en par škornjev. »Vidiš moj ljubil! S temi škornji stopiva enkrat za dve mizi in tako jima utečeva!«

Nataknil je onega on, drugega Marja, zlezla sta skozi majhno okno v jasno noč.

»Ali še govoriš!« se glasi tihotno vprašanje čarovnice, stoječe z gorečo trsko v roki na podstrešju.

»Še vedno!« odgovori čarovnikova temna postava. »Ali sta neumna!«

»Otroci morajo ubogati! — Polnoč je, kar spusti rezalo!«

»Ali biš vpraša še stari. «Da! in pritnil je na skriven vzvod, velikansko železno rezalo, dolgo ko soba, se je znižalo, prhlo deske so zaškripale, votlo je zabobnelo doli v sobi in s čez narejeno špranjo se je pokadil smrdljiv stari vrah.

najboljšem spominu. — Prihodnji redni mesečni družabni sestanek kraj. organizacije v Murski Soboti se vrši prvo sredo v mesecu aprilu. Vse svoje somišljenike opozarjamo že danes na ta družabni sestanek, da bode udeležba čim številnejša.

Shod na Ponikvi ob j. ž. v nedeljo 16. tm. pri g. Mart. Zdolšku je bil po daljšem času zopet prvi demokratski shod v tej občini. Navzočih je bilo 40 resnih kmečkih mož in mladeničev, ki so z zanimanjem poslušali izvajanja obeh govornikov iz Maribora in Celja. Ostro je ljudstvo obsojalo finančno politiko vlade, ki tira v propad kmeta, obrtnika, industrijo in s tem tudi delavca. Ostro so tudi obsojali postopanje nekaterih davčnih oblasti. Naravnost neverjetno je, da se pošiljajo nedeljo za nedeljo davčni eksekutorji kot špijoni v posamezne občine izpraševati, koliko je ta ali oni dobil za vola, kravo, itd. Kakor bi naše ljudstvo res obstajalo iz samih zločincev. Ljudje so iskreno želeli, naj bi se tako stvarni in mirni shodi v pouk naroda večkrat vršili.

Shod JDS v Lembergu v nedeljo 16. tm. ob 2. uri v Lorenčakovi gostilni je bil dobro obiskan. Gostilniška soba je bila polna zborovalcev. G. Verk iz Rog. Slatine je govoril o političnem položaju, zlasti pa o nesrečni finančni in gospodarski politiki sedanje vlade. Vsi navzoči so odobrvali izvajanja in dasi je trajal shod dve uri, tudi nasprotniki niso našli povoda za ugovore.

Nova krajevna organizacija JDS se je ustanovila v nedeljo 16. tm. v Lembergu za občini Lemberg in Sladkogoro. Takoj po javnem shodu se je priglasilo toliko članov in članic, da se je izvršil ustanovni občni zbor in se je izvolil odbor z g. nadučiteljem Fr. Zidarjem na čelu. Ostali odborniki so iz kmečkih in obrtniških krogov. Vršila se je takoj tudi prva odborova seja. Razporeženje med pristaši v Lembergu in Sladkogori je zelo dobro in smo prepričani, da bo nova organizacija pridno na delu. Vro naprej!

Seja srezkega odbora JDS za srez Celje-Vranksko se je vršila v nedeljo 16. tm. v celjskem Narodnem domu in je trajala od 14. do 17. ure ob skoro polnoštevilni navzočnosti odbornikov. Razmotrivala so se važna tekoča vprašanja, vprašanje raznih volitev v celjsko-vrankskem srezu, izpopolnitve strankine organizacije, vprašanje shodov, predavani itd. Razprava je bila zelo živahna.

Shoda JDS v Dramljah v nedeljo ob 8. uri zjutraj pri Jarnoviču se je udeležilo lepo število kmetov in drugih prebivalcev drameljske občine. Obl. tajnik JDS Spindler je v širokopoteznih izjavah orisal politični položaj in pozival k skupnemu nastopu naprednih strank. Zborovalci so odobrvali njegova izvajanja in tudi navzoči pristaši drugih strank so izrekli željo po koncentraciji. Na razna vprašanja o nameravanem uvozu italijanskih vin, o kuluku itd. je od-

»Sta že dobra!« in škodoželjen smeh se je razlegal, dokler nista čarovnika v svoji sobi zaspala.

10. »Oče prihaja...«

Neutešljiva radovednost je najmočnejša sila, ki žene človeka po daljnem svetu in mu je marsikaj v nesrečo, pogubo ali jezo. Taka radovednost je gnala čarovnico, ki je sicer v jutrih dolgo poležavala, iz postelje. »Moram res pogledati, kako je v oni sobi!«

Odprla je škripajoča stara vrata, črno tramovje je viselo s stropa, deske so ležale po tleh, obe postelji presekanj z železnimi rezalom, ki je še ležalo nepremično v svojem dovršenem delu, obe presekanj postelji prazni, a govornila sta še glasova: »Francelj, Marja!«

Jeza jo je skoraj zadrgnila. »Ti stara lenoba, ki tako dolgo ležiš! Le hitro po one škornje, s katerimi stopiš za daljavo treh miz!«

»Čemu neki!« de stari malomarno. »Ušla sta nama falota coprska!« se huda čarovnica tuleča. »Hitro za njima, zakaj pripeljati mi ju moraš živa ali mrtva!«

Starec je nataknil čudežne škornje, enkrat prestopil in že je bil izven hiše. Nesli so ga po zapuščenem potu, zopet po samotnih cestah, nato po tihem gozdu. Jezilo ga je; saj ju tako ne dobil!

(Dalje prihodnjic!)

J. Pohorski.

Francelj in Marja.

Čarobna pravljica s Pohorja.

(Dalje.)

9. Zadnja noč.

Vstopivša v raznešeno kočjo sta videla prihajati očeta po leseni lestvici iz temnih dilj: Marja še ni videla nobenega roditeljev na podstrešju, zato se je tiho začudila, a mislila si je: »Gotovo ima svoj vzrok za to!«

Stopita v sobi; zopet neprijetno razočarana. V sredini sobe sta bili dve postelji tesno stisnjeni, kar ni bilo pri starih dveh v navadi. Vprašujoče posleđa Marja čarovnika.

»Vprašuješ, čemu to!« ji odgovarja oče. »Kakor veš ti, Francelj, najbolje, si že prve dežele in je tvoje življenje usoda rojenic. Namenjena ti je bila zgodnja smrt, toda Marja naju je preprosila, da lara se temu odrekla pod pogojem, da izvršiš troje del. Izvršila sta jih, zato si rešen. Vem pa tudi, da vaju vleče drugoga k drugemu; bodi torej, kakor že hoče, ali brat in sestra, ali mož in žena!«

»Hvala, oče,« sta vzkliknila hkrati hrečna.

»Je že dobro!« de neprijetno oče. »Zahlevam pa, da ležita nocoj v tih dveh posteljah!«

»Če ni hujšega zla, — — pravi Fran-

govarjal v vsestransko zadovoljnost. Izrekla se je želja, da bi se še večkrat priredili podobni shodi. Stranka bo samoojsebi umevno tej želji po možnosti ustregla.

Pozor na volilne imenike!

Letos bo leto volitev. Mnogi volilci na dan volitev pridejo na volišče in odidejo z dolgim nosom, ker niso vpisani. Kazen za njih nemarnost je upravičena. Celo leto leže imeniki na županstvu vsakomur na razpolago: volilec in nevolilec jih sme pregledati, prepisati, razglasiti in bodisi zase bodisi za drugega zahtevati popravke. Celo leto je tak volilec imel časa zanimati se sam ali po svoji organizaciji, je-li vpisan ali ne. Vsak dan je lahko vložil ali sam ali po kom drugem zahtevo, da se ga vpiše.

Volilni imeniki so stalni. A mnogi ne razumejo, kaj to pomeni: to se pravi, stalno so razgrnjeni na vpogled, vsako leto januarja jih službeno popravljajo, celo leto pa lahko vsako zahteva popravke. Izjema je samo v volilni dobi. Tedaj se le še 15 dni po razpisu volitve sme zahtevati popravilo imenika, potem je konec. Ta odredba je pravična, da ne bi zadnje dni nastopile nenadne spremembe.

Napak v imenikih je ogromno. 10 do 20 odstotkov je sigurno takih ljudi, ki ali niso vpisani, ali pa niso izbrisani. Zato pa: pobrigajte se zdaj, ko je čas! Sodnija je letošnje službene popravke pregledala, imeniki pa čakajo čuječnosti volilcev in strank, da jih spravijo v red.

Na vsakem županstvu leže dvojni imeniki: eni za občinske volitve, drugi pa za narodno skupščino, oblasti in srece. Volilna pravica za občine je namreč v enem oziru širša nego za skupščino: javni nameščenci smejo za občino voliti in se morajo torej vpisati v občinski volilni imenik, čim začno bivati v občini. Na drugi strani pa ostali volilci morajo za občino imeti vsak eno leto bivanja za seboj, za skupščino (narodno, oblastno, srezko) pa je dovolj šest mesecev.

Reklamiranje ni nobena umetnost: župnik ti potrdi brezplačno, da si dovršil 21. leto, a županstvo (v Ljubljani policija) potrdi, da bivaš že čez 6 mesecev (oziroma za občinsko volilno pravico čez eno leto) v občini. Če ti v 24 urah ne da potrdila, lahko dotičnega funkcionarja spraviš pod ključ. Nato pa napišeš kratek zahtevk na županstvo, da se te na podlagi teh dveh listin vpiše.

Zanimajte se posamezniki in organizacije, da ne boste dolgi nosovi in zabavljice na dan volitve.

Ptujske vesti.

Imenovanje v cenilno komisijo. Delegat ministrstva financ g. dr. K. Šavnik priobčuje, da je imenoval v cenilno komisijo za cenilni okraj Ptui mesto za člana: dr. Fran Jurtela, odvetnik in veleposelnik, Blaž Pihler, krojač, oba v Ptuj; za namestnika: Janko Vučak, kavarnar, in Milan Šubic, davčni upravitelj, oba v Ptuj. — Za cenilni okraj Ptui okolica za člana: Jakob Zadavec, posestnik in lastnik paromlina iz Središča, in Anton Kupčič, ekonom v Ptuiški gori št. 30; za namestnika: Alojzij Hvala, mesar v Rogasški Slatini, in Janez Vindič, posestnik in vinotržec, Spod. Breg št. 28.

Celjske vesti.

Mestno gledališče v Celju. Peta vprizoritev opere Mamezelle Nitouche je nepričakovano privabila toliko občinstva, da mnogo gostov od zunaj ni moglo dobiti več vstopnic. Opera se vprizori radi tega še prihodnje nedeljo kot popoldanska predstava.

Nesreča vsled vlaka. V nedeljo 16. tm. zvečer ob pol 10. uri je povozil vlak pri Brvi, ki vodi pri Grenadirju preko Savinje 32 letnega Jos. Višnerja, predelavca v apneniku. Ko se je vračal po progi domov, ga je vlak popolnoma raztrgal. Zaprta vdova in dvoje neposkrbljenih otrok.

Tatvina. V gradu Novo Celje pri Petrovcih, ki je last barona Turkoviča, je najbrž kak domačin ukradel namizno orodje in srebrnino precejšnje vrednosti. Tat je niso izdili.

Šola in dom.

13.

»Jezik očistite pөг, Opilite gladko mu rjujo!«

Ivan Vesel - Koseski.

(Konec).

Raubar, ki je bil bolj vsmilen pa je reko: »Če še ni bla u tolih kouzah pa še u tolih dveh nedel! Pole pa so raubari odšli. Ona pa je šla domov no je vse oči zgučala.

Ko so šli enkrat vsi k poučnici je ona ostala sama doma. Ko je čula dolina neko ruženje je vzela sekiro no je šla u keler gledat. Tu so hoteli raubari notri streti. Postala se je k lini no čakala s sekiro raubare. Ti prvi je potisno glavo skoz lino, ona pa mu je hitro glavo odsejkala no ga je notri potegnila. Haupt-raubar je vani baro če je dosti vina u keleru ona mu je odgovorila z moškim glasom: Soudi so vsi pouni, le vsi notri! Vsi so potisnili glave notri ona jo je vsakemu odsejkala no vsakega notri potegnila. Haupt-raubar pa je bil bolj kšajt pa ni cele glave notri poliško ampak samo enomalo, ona mu jo je samo en štikle kouze z lasni odsejkala, ta štikle je odnesla gorna v prvi štok no ga je skrila pod pečj.

Mlinar je vse to amojgo na gerihl. Prišli so z mejsta soldati no so se v kuhji skrili, ona jim je rekla: »Te kda bom rekla »hop!« te prite vsi notri no jih posekajte!«

Drugi den se je prišo haupraubar ženit k mlinaru no ni spozno svoje žene ker se je našminkala. Hitro so napravljeno veko hobcet. Mejni so pet muzikan-tov, no deset kučaröv. U cimer je prišo še 10 raubarov s haupraubarom, vsi so se odkrili in sedli k tofinu samo haupraubar je bil pokrjt vsi so mejli talare gor obrnjene samo nevesta nej. Te pa je rekla nevesta: »Zakaj te niso odkrit?« Ovi pa reče: »Zakaj te maš ti talar obrjen!« Ona obrne talar pa mu pokaže ti-sti odsekan štikle kouze z lasni. Haupraubar vrže klobuk bek ona mu pa dene štikle kouze na glavo no zavreši: »Hop, hop, hop!« te pa se prišli soldati notri pa so vse raubare poklali samo haupraubar neaj. Totiga so zvezali no je moge iti pokazat svoj raubarški šlos. Tu so našli tri bojterne vouze zlata no srebra. To je dobla vse mlinarjeva hčer. Ker je pa bla vsmilena je vse raztakala med bouge ludi...»

Takšne jezikovne razmere vladajo med našim narodom. Te razmere dajejo vsem kulturnim delavcem povod za raznišljanje, posvetovanje in sklepanje, kaj nam je storiti, da bi ljudstvo spoznalo popačene nemške besede, obenem pa tudi naše pravilne in pristne slovenske. Ne prepuščajmo vsega dela šoli. Ona sicer podučuje izpeljavo samostavnikov, pridevnikov itd. iz glagolov itd. in obratno, toda ako dom vse v nemar pušča, se šolski nauki ne udelejujejo ter v vsakdanjem življenju ne pridejo do veljave.

Pesem, ki jo je pesnik Ivan Vesel-Koseski pred pol stoletja namenil srednješolskim učiteljem, velja jim dandanes še vedno, razum njim pa še v večji meri učiteljem osnovnih, trgovskih, obrtnih in vsch šol, zlasti tudi našemu roditeljskemu domu, duhovnikom in uradnikom vseh kategorij. Ustanovljajmo javne knjižnice, nabirajmo za nje prispevke in knjige, ter povečajmo svoje delo za prosvetljenje naroda z gestom:

»Naš jezik očistite pөг, Opilimo gladko mu rjujo!«

Primorske vesti.

Pri novemu tržaškemu šofu so se te dni oglasili odposlanci »Političnega društva za Hrvate in Slovence v Istri.« Pogovor se je snkal okoli pomanjkanja duhovniškega naraščaja v Istri. In nič o izgonu slovensčine in hrvaščine iz cerkve?

Kmetijske potovalne šole, kakoršne že imajo v Italiji, uvajajo sedaj v Juljski krajini. V tržaški pokrajini je en oddelek (slovenski) v Sežani, drugi v Ronkih. Za slovenski oddelek se zahteva od kmetijskih inženirjev, ki na šoli predavajo, znanje slovenskega jezika.

Nesreča. V Kamnu pri Kobaridu je posestnik Janez Logar, priljubljen in spo-

štovan mož, ki je šele pred kratkim prišel mlado ženo na svoj dom, dne 9. tm. tako nesrečno padel 1 m globoko na cementni tlak, da je bil takoj mrtev.

V Solkanu je umrl večletni župan in posestnik J. Vuga, značajan in zaveden mož.

Ob grobu koroškega rojaka.

Nepričakovano, kot strela iz jasnega neba zadela je mariborske koroške kroge vest: naš priljubljeni Wutej umrl! Ni mogoče, smo se popraševali, da bi on, ki je še sinoči se z menoj cel popoldan v »Centralu« razgovarjal, še veselo o naši lepji Koroški, o našem lepem Rožu, ob 9. uri zvečer še zdrav večerjal v znani gostilni »Pri sodniji«, ob 10. uri pa že bil mrtev. Neizprosna smrt ugrabila je iz naše srednje vedno veselega in obče priljubljenega prijatelja Wuteja p. d. Rožanovega iz Loč pri Vrbskem jezeru. — Škoda naših lepih krajev in ljudstva mi je dejal, da trpi v suženjstvu in je izročeno nemili usodi preganjanja. Vedno in vedno mi pohajajo misli tja na biser Korošana, na Vrbsko jezero, na planine naše, Grlico, Rožico, Petelin in druge, na te krasne velikane, katere sem še kot deček občudoval ob zlati jutranji zarji, tako mi je tožil še 4 ure pred smrtjo, kakor, da bi čutil, da ga zadnjič muči domotožje po nepozabnem mu Korošanu.

Nisi dočakal njega rešenja, tudi mi še upamo... kako dolgo?! Ob Tvojem mrtvaškem odru stojimo, dragi naš tovariš in prijatelj, zaklinjamo se nadaljevati započeto delo za osvobodjenje naših bratov korotanskih, naše Gosposvete, Vrbskega jezera in naših krasnih planin, da bo se po njih samopašil tujec-Nemec! Ne, nikdar! dragi naš Wutej, to Ti prisegamo ob Tvojem grobu! Odnemali ne bomo, dokler se bo še pela širom svobodne Jugoslavije ona Tvoja, katero si še 4 ure pred smrtjo žvižgal nalahko:

Al' vse minulo je, nič več pel ne bom, saj ni več — moj ljubi dragi dom.

Pogrešali Te bomo, pogrešali Tvojega prijaznega nasmehljaja, Tvojih dovtipov, s katerimi si kratkočasil našo »Oroš« družbo. Neizbrisen nam ostaneš v spominu in mi Tvoji sotrpini kličemo ob preranem Tvojem grobu: spavaj sladko v svobodni Jugoslaviji!

Prosveta.

ZA NAPREDNO PROSVETNO DELO!

Ljubljansko »Jutro« je zapisalo sledeči članek, ki ga naj naši somišljeniki napredniki po deželi v polni meri upoštevajo:

Naše napredno politično delo po prviratu šele pokazuje, koliko so zamudili dela naši predniki na prosvetnem polju. Nikdar skoraj ni domov za izobraževalno delo, premalo je društev, a v društvih malo naraščaja za delo. Vrh tega v društvih ni dovolj smisla za socialni značaj nepolitičnega dela.

Politična borba v naših razmerah brez kulturnih predpogojev ne more doseči trajnih velikih uspehov. Trenotni uspehi, kakor so n. pr. pokazali leta 1920 s sporazumno ustanovitvijo SKS, so mogoči, a trajno vzdržati ne morejo proti sistematični do vseh podrobnosti izpeljani klerikalni akciji.

Ta akcija je v svojem bistvu teroristična, ker z grožnjami verskega značaja skuša vsak nasproten pokret že v kali uničiti. Gotovo je pa, da ima intenzivno delo v klerikalnih izobraževalnih in telovadnih organizacijah dokaj socialne privlačnosti. Napram tem sredstvom moramo mi vzgojiti rod, ki je nedostopen za grožnje misijonskih teroristov, in ki ima smisla za socialne dolžnosti.

Naše časopisje je v tej smeri velik činitelj. A treba nam poleg tega goste mreže kulturnih organizacij, kjer se bodo vzgajali samostojno misleči možje in žene.

V tem oziru smo še daleč, daleč za-dej. Našim starim čitalnicam vsa čast, a one so večinoma storile svojo dolžnost, ko so bile opora poslovenjenju mest in trgov.

Nam treba ljudskih izobraževalnih društev, kjer bosta kmet in delavec skupaj z obrtnikom šla skoz društveno šo-

le. Marsikje Sokol vrši to nalogo. In to je prav. Dobro bi pa bilo, da postane Sokol še bolj nego dosedaj glavni nosilec izobraževalnega dela. A to ni mogoče povsod, ker se za sokolsko delo zahteva še mnogo več in posebnih pogojev.

Treba torej stovati povsod izobraževalne, mladinske, ženske in druge nepolitične organizacije z odlično napredno barvo. Potem pa jih opremiti s knjižnicami, časopisi, s predavanji in raznimi skupnimi nastopi, ki jačijo društvo in mu ohranijo stalno živahnost (pevci, tamburaši, dramatični odseki).

Imamo par sto naprednih izobraževalnih društev. A naša dežela bi jih morala imeti vsaj 1500. V vsaki župniji je mogoča vsaj ena taka organizacija, ki ji bo »Zveza kulturnih društev« v Ljubljani gotovo rada pomagala na nogo.

Mnogim ne diši politično delo, a trde, da jim izobraževalno delo dopade. Ni treba biti doktor, ampak bister kmetijski fant in delavec lahko zbereta okoli sebe krog ljudi, ki pišejo »Zvezi kulturnih društev« v Ljubljani po nasvet in pomoč.

Po deželi ni tako malo inteligence, kakor se govori. Niso tam samo naši učitelji, za tako delo so sposobni tudi obrtniki, nižji uradniki, železničarji, ki vsi čitajo časopise, pa so primerni, da so predsedniki in odborniki izobraževalnih društev.

V vsaki občini vabimo naprednjake: odgovorite na vprašanje, ali imate živo in zares ljudsko izobraževalno društvo? Ako ne, osnuite ga!

Pomorstvo.

»Jadranska Straža«. Broj za mart je izšao i primili smo ga na ogled. Na prvom je mestu redakcionj članak »Sporazum s Italijom i odnosi na Jadranu«, u kom se precizno i objektivno tumače rezultati rimskog sporazuma te iznosj programatsko gledište na situaciju na Jadranu, s obzirom na akciju »Jadranske Straže«. U članku »Privreda i pomorstvo« jedan privrednik osvrće se na tuškorajšnju konferenciju privrednika u Zagrebu i na onaj dio njihove rezolucije, koji govori o podizanju našeg pomorstva. Potanko se tumače i analizuju zahtjevi naših privrednika, te se ukazuje na koristi, koje bi nastale za čitav privredni život naše države, kad bi tim zahtjevima bilo udovoljeno. Dalje se nastavlja poučna rasprava puk. Stankovića o pomorskoj istoriji Jadrana, u ovom nastavku obzirom na jugoslovenska plemena. Na koncu je kratak životopis našeg pravnika Vojne Akademije gen. Nikola-jevića, sa fotografijom. Listak donosj mnogo zanimivih vijesti iz domaćeg i stranog pomorskog svijeta. Društvene vijesti iserpive i brojne, što pokazuje sve rastući zamah akcije J. S. Sveška zavrtšava s obijim imenicima članova i pretplatnika. Na ovih 28 stranica ima ukupno 19 uspjelih slika: dvije glasovite iz biševske špilje, svjetionik Vir kod Paga, dvije tjesnace Ljubač s Velebita, luka Tajer i klisura Grpašak na Dugom otoku, svjetionik Sestrica, dvije slike s Solte, Budva, sv. Stjepan i Hercegovini u Boki, onda zabava mornara na minono-scu, tri inostrane ratne ladje i najinteresantnija, dobra reprodukcija Seitsova motiva »Ogromni valovi za oluje na Jadranu«. Omotna je strana u zelenoj boji. »Jadranska Straža« izlazi svakog 1. u mjesecu u Splitu. Pretpлата godišnje Din. 100. Inostranstvo Din. 150. Pojedini broj Din 10. Toplo preporučamo.

Zdravje.

Izvrstno sredstvo proti kašju. Umij o velikih, subih fig, zreži jih na male kocke in jih kuhaj s pečico čaja od špan-skega bezga (dobiš ga v lekarni) in osminko litra z mrazo vodo opranimi ječ-menom 1 do 2 uri. Tekočino večkrat po-mešaj, da se ne smodi. Naposled pridenj kandisovega sladkorja in precedi. To sredstvo učinkuje prav posebno pri o-trokih.

Slaba kupčija.

Kmet: »Evo, tu sem vložil gada, sedaj bom ga menda vendar dobil 3 markle!«
Tajnik: »Seveda — kje ste ga pa vložili?«
Kmet: »Na vašem vrtu!«
Tajnik: »Aha, tam je pa vstop pod kamnijo mark prepovedan, dobil torej še jaz 3 markle!«

Mariborske vesti.

Maribor 18. marca 1924.

m RADI PRAZNIKA izide prihodnja številka »Tabora« v četrtek 20. tm. z datumom od 21. tm.

m Smrtna kosa. V torek 18. tm. ob 5. uri zjutraj je umrl v Mariboru vpokojeni davkar g. Leopold Petsche. N. v m. počiva!

m »Jadran, društvo Primorcev« priredi v torek, dne 18. tm. svoj V. zimski večer v čast godovnikov vseh Pepetov in Pepin. Društveni lokal, restavrant Kosovo I. nadst. Začetek ob 20. uri.

m Na čast vsem Jožetom in Jožicam se vrši v sredo, na Jožefovo, dne 19. marca v gornjih prostorih gostilne »Kosovo«, Grajski trg 1, zabaven večer, pri katerem sodelujejo pevci pevskega društva »Jadran«. Za ta večer je pripravljena posebno dobra kapljica iz Slovegoric, kakor tudi pristno dalmatinsko vino. Vrtele se bo čez policijsko uro, ki je podaljšana. Izborna kuhinja in solidna postrežba! K obilni udeležbi vabijo prireditelji.

m Imenovanje. Mariborskemu velikemu županu je prideljen kot veterinar g. Fr. Pirnat.

m V »Ljudski univerzi« je predaval sinoč njen predsednik gosp. inž. Janko Kukovec o krizi individualizma. Predavatelj je čutil, kako razkrojevalno je utlival individualistični princip na celotno človeško življenje in kakšne so njegove posledice v znanosti in umetnosti; zlasti umetnost nam s svojo današnjo anarhijo priča, kako pogubno jo je opustošilo to moderno načelo. V političnem in socialnem življenju pa kaže ruski boljševizem, kako daleč je prispela sočobna družba vsled rušenja tradicij in duševnih vrednot. Najzanimivejše bo prihodnje zaključno predavanje (v ponedeljek dne 24. tm.), ko bo predavatelj razložil svoje nazore, kako naj pridemo iz močvirja na trdna in rodovitna tla srečnejšega človeškega razvoja. Kljub temu, da je g. inž. Kukovec v svojem lepem predavanju posegel globoko, k samim koreninam današnjega zla, so mu vendar slušatelji sledili z velikim zanimanjem. Obisk je bil zadovoljiv. Vse, ki jih aktuelen temeljni problem našega časa zanima, opozarjamo na prihodnje predavanje.

m Mladini na pomoč! Prejeli smo: Akademija letošnjih gimnazijskih maturantov in drugih dijakov v tukajšnjem Narodnem gledališču je dokazala, da se mladina vrača prav resno k idealnemu stremelju predvojnih mladinskih generacij. Mladina hoče na svetlo, ven iz umazanega povojnega vzdušja, ven iz surovega materializma k zvezdam večne resnice, lepote in dobrote. Tudi Krefčov dramatični poskus »Nemoč« ni bil družega ko glasen protest proti momentano dominantni struji gole razuzdanosti in uživanja. Letošnji maturantje hrepentijo za visokimi cilji. Hoteli bi osebno spoznati krasoto vsaj dela svoje domovine Jugoslavije in si na skupnem potovanju ogledati Zagreb in njegove kulturne ustanove, hoteli bi — mnogi prvič v svojem življenju — vzreti valove sinjega Jadrana, posejati osvobodeni Sušak z lučko kralja Aleksandra, preživeti vsaj par dni v starodavnem Splitu in sosednem Solinu v bližini starega svetovnoznanege Buleva, hoteli bi videti jugoslovansko Ačeno — Dubrovnik, zibel najstarejše naše literarne kulture, njihove sanje in načrti gredo preko Šantičevega Mostara v Principovo Šeher — Sarajevo in odtam v kraljevi Beograd. — Spotoma nameravajo nastopiti s predavanji o zanimivostih Slovenije. S skioptičnimi slikami bi pokazali svojim bratom prirodne čare svoje ožje domovine, obenem pa napredek Slovenije v industriji, obrti itd. Skozi vse leto se skrbno pripravljajo, da bi se urednicili njihov načrt, ali brez gnotne podpore zlasti pridobitvenih krogov bodo ostali ti krasno zasnovani načrti zgolj mladostne sanje. Radi tega je dolžnost zlasti imovitejših slojev, da z denarnimi prispevki podprejo akcijo navdušenih mladih junakov in da jim ne odrečejo pomoči, kadar bodo potrkali na njihova vrata.

m Spomenica o stanovanjskem problemu. Anketa, na katero so bile vabljene vse stavbene zadruge in društva v Sloveniji, se vrši ne glede na udeležbo vabljenih zadrug jutri, sredo 19. marca ob 10. uri dopoldne v mali kazinski dvorani.

Ker gre tu v glavnem za ugotovitev najvažnejših vzrokov stanovanjske bede in temu primerno tudi za konkretne predloge razrešitve tega danes tudi z ozirom na brezposelnost in nezadovoljstvo za celo državo važnega vprašanja ter se ob tej priliki stavljeni predlogi vporabijo za spomenico na centralno vlado, je v interesu sploh vseli, ki jih to vprašanje zanima, da se udeležijo razprave. Tozadevna spomenica se odpošlje tudi ljubljanskemu mestnemu magistratu v svrhu skupnega nastopa pri centralni vladi. Udeležencem se obenem nudi prilika, da si ogledajo med tem delom preurejeno in izpopolnjeno razstavo gradbenih načrtov.

m Glasb. Matca. Pevski zbor GM priredi nočoj svojemu preds. g. dr. Jos. Tomiščeku ob priliki njegovega godu ob četrtek na 8. podoknico.

m Posvečovalnica za matere. Radi praznika odpadejo posvečovalne ure jutri v sredo in se bodo vršile v četrtek od pol 2. do pol 4. ure popoldan. Matere z dojenčki, ki žele zdravniški nasvet, naj se zglase že prvo uro.

m Volilni imeniki za mesto Maribor potrjeni. Mestni magistrat razglasa: Okrožno sodišče v Mariboru je potrdilo na novo sestavljene volilne imenike za mestno občino mariborsko. V smislu čl. 5 zakona o volilnih imenikih bodo volilni imeniki od 18. marca tl. naprej med uradurami od 8. do 14. ure stalno razgrnjeni na mestnem magistratu soba št. 8. Vsakdo ima v smislu določbe istega člena pravico, volilni imenik pregledati, prepisati, razglasiti in natisniti ter bodisi zase bodisi za drugega zahtevati njegov popravek. Pripominja se izrecno, da imajo pri ev. volitvah pravico glasovati samo oni, ki so vpisani v volilni imenik. Glede reklamacij se opozarja na čl. 7, 11, zakon o vol. imenikih (Urad. l. 67 iz l. 1922), na §§ 1, 2 in 6 zakona o volitvi v občinska zastopstva v Sloveniji (Ur. l. št. 80 iz l. 1922) ter na člene 9, 10 in 11 zakona o volitvah narodnih poslancev za narodno skupščino (Ur. list št. 106 iz l. 1920). — (Cilej članek »Pozor na volilne imenike!« na drugem mestu!) Prepis volilnih imenikov se dobi proti takojšnjemu plačilu na magistratu soba št. 8. in sicer velja volilni imenik za občinske volitve 250 D in oni za oblastne volitve 300 D.

m Stoj!!! Tramvaj, omnibus, vse stoji pred Grajsko kletjo... Ti, pa kaj naj pomeni le, da skup tako drve? A —, k plesu vse hiti, ki danes v torek se vrši v čast Pepel, Pepčeku, našemu slavljenju.

m Mestno kopališče bo tekoči teden odprto: v torek, četrtek, petek in soboto. V sredo ostane kopališče radi praznika zaprto. Parna kopelj bo v torek, četrtek in soboto za gospode, v petek pa za gospe.

m Citraški klub Maribor. Prihodnja tedenska vaja se vrši v četrtek 20. marca kakor običajno.

m Interesentom za velesojem v Pragi. Mariborska fiskarna dd. oddaja legitimacije za praški velesojem in narčne karte z. stanovanje. Navodila so ista kot lansko leto, samo glede znižane vožnje se pripominja, da je začasno dovoljena samo za ČSR.

m Gaston Talinstveni, Marieta Grim, Trilby Besarbe, Mara Zlatarjeva in virtuoza na harfo brata Mostler so glavne atrakcije v Klub-barn od 16. do 31. marca Na glasovirju P. Winterhalter.

m Tedenski izkaz o nalezljivih boleznih v mestnem okolju mariborskem od 9. do 15. marca tl.: škrlatica ostalo 5, umrl 1, ostane 4; norice ostalo 2, ozdravel 1, ostane 1; Erysipel ostalo 2, ozdravel 1, ostane 1. Mestni fizikat.

Narodno gledališče.

REPERTOIRE:

Torek, 18. marca »Mogočni prstan«, Ab. E (kuponi).
Sreda, 19. marca ob 15. uri »2x2=5« (kuponi).
Sreda, 19. marca ob 20. uri »Pri treh mladenkah«.
Četrtek, 20. marca »2x2=5«, Ab. C (kuponi).
Petek, 21. marca zaprto.
Sobota, 2. marca »Hanice pot v nebesa«, Ab. A. (Premijera.)

2x2=5. Na praznik v sredo 19. tm. se vprizori popoldne ob 15. uri zanimiva in duhovita satirična Wiedova komedija 2x2=5, ki je pri vsaki vprizoritvi žela

mnogo odobravanja. Istega dne zvečer ob 20. uri se ponovno vprizori ena najprijetnejših operet »Pri treh mladenkah«. V vlogi Schobra gostuje g. Janko iz Celja.

Prihodnja noviteta v draml. Drama pripravlja v prevodu in režiji g. Koviča krasno Hauptmannovo odersko pesnitev v dveh delih »Hanice pot v nebesa«. Muzikalni part študira g. Andro Mitrovič. Ker sodeluje pri predstavi orkester, dalje operni zbor itd., veljajo za to predstavo operne conc. Premijera bo v soboto 22. tm.

Film.

Mestni kino. »V deželi volkov«, senzacionalna drama v 6 dejanjih se predvaja v torek, sredo in četrtek.

Padec Babilona. V I. Mariborskem bioskopu se predvaja od četrtega, dne 20. marca do vključno ponedeljka, dne 23. tm. velikanški monumentalni film. »Padec Babilona«, filmsko delo slovitega ameriškega režiserja D. Griffitha. Znano ime, kakor nemški Lubitsch in obenem zanesljiv porok za kvaliteto filma. »Padec Babilona« je nekaj tako grandioznega, nekaj tako velikega, da se človek spomni in primerja s samo enim ali dvema filmoma, ki bi se mogla meriti s tem. Že samo s tehničnega vidika je to delo naravnost neprekosljivo, in prav poučno je gledati ogromne priprave, ki služijo tehniki za izvedbo tega zgodovinskega in izključno opremnega filma. — Dejanje nas postavi v leto 538 pred Kristusom ter nam predčuje življenje mesta Babilona, matere velike kulture, matematike in zvezdoznanstva. Slike, kot je n. pr. vojska, obleganje, zmagoslavje, podiranje mestnih ogromnih zidov, bakanali, itd. so tako nedosegljivo veličastne, da ima ta film tudi glede zgodovinskih kostumov, zgodovinske verjetnosti naravnost kulturne pomen. Film je žel povsod vseobčno pozornost in je vreden, da si ga ogledajo tudi oni, ki sicer niso posebni prijatelji knov.

Sokolstvo.

TELOVADNA AKADEMIJA SOKOLSKEGA NARAŠČAJA.

V soboto, dne 22. tm. priredi »Sokole« v veliki dvorani Narodnega doma akademijo naraščaja in dece. To bo druga samostojna akademija, ki jo priredi naraščaj brez sodelovanja članskih oddelkov. Zato opozarjamo občinstvo še prav posebe na to prireditev, da pokaže mladini svoje zanimanje za njeno delovanje na narodnem in prosvetnem polju. Saj se niso bali niti najmanjši Sokolčki stopicati po snegu v telovadnice, ker se že zavedajo, da vršijo le tedaj svojo sokolsko dolžnost, ako redno posejajo telovadbo, in pa ker se bojijo, da bi sicer zaostali za bratci in sestricami. Tega pa nihče ne mara; vsak tekmuje za prvenstvo in pridno vadi, da bo deležen sreče sodelovati na javnih nastopih, a zlasti na akademiji, kjer smejo stopiti pred občinstvo le najboljši.

Sporod akademije je zelo skrbno izbran; najrazličnejše telovadne točke, ki so po večini nove skladbe naših mariborskih sokolskih delavcev, se pestro vrstijo druga za drugo. Akademijo bodo otvorile 6—8-letne deklice, ki pravijo, da nas hočejo presenetiti s solničniki, a zaključili jo bodo naši junaki boksarji. Med temi točkanji bomo imeli priliko videti še mnogo drugih skladb, ki jih bodo izvajali različni moški in ženski oddelki. Tako so na vsopredju razne ritmične, skupinske in rajalne vaje, orodna telovadba itd. Za spremembo bomo slišali pevce in violoniste soliste ter naš mladinski orkester. Torej je poskrbljeno za vsestranski umetniški užitek, saj nam jamči za to že lanska naraščajeva akademija, ki je zelo dobro uspela, a tekom tega leta je bil naš naraščaj zopet marljivo na delu. Razum tega bo v soboto prvič, da sodeluje tudi deca na akademiji.

Sokolska mladina je prav posebno ponosna na prireditev, pri katerih nastopa sama brez sodelovanja članstva, ker ji to budi zavest samostojnosti. Tako se nči deca že v zorni mladosti delovati za narod in postaviti se, kadar treba, češ, saj smo tudi mi tu, ki mislimo na bodočnost naroda in vadimo že zdaj, kako se bomo morali držati, ko bomo dorasli in bomo mi opora domovine. Odrasli pa imajo priliko videti razvoj in napredek svojih naslednikov ter se prepričati, da gradi »Sokole« trdne temelje za bodočnost.

Javni nastopi nas uverijo, da ne poje mladina zaman: »Mir s Teboj, mili dom, Sokol čuva prapor Tvoj!«

Ali akademija stane mnogo truda, samozatajevanja in gnotnih stroškov. Dajmo torej zadoščanja Sokolščim za njihovo požrtvovalnost in napolnimo v soboto dvorano Narodnega doma prav do zadnjega kotička, kajti to bo zelo veselilo vse sodelovalce, od solničnikov do boksarjev.

—□—

o Spored sokolske akademije v soboto 22. marca: 1. Sokolska koračnica. — Naraščajev orkester. 2. Žen. deca: Vaje s solničniki. 3. Moš. deca: Proste vaje s kratkimi kolebnicami. 4. Žen. deca: Proste vaje. 5. Moš. deca: Deklamacija: Miperij. 6. Moški naraščaj: Skupine. 7. Solo-petije s spremljevanjem klavirja. — Solo na gosli s spremljevanjem klavirja. 9. Orkester — Otroška simfonija (Haydn). 10. Orodna telovadba žen. naraščaja. 11. Žen. naraščaj — Petorica. 12. Moš. naraščaj: Faust. 13. Žen. naraščaj: G. od. 14. Moš. naraščaj: Orodna telovadba. 15. Žen. naraščaj: Devetorica. 16. Moš. naraščaj: Rajalni boks. 19. Orkester — Koračnica »Bošnjaki«.

o Sokolsko društvo v Mariboru priredi dne 22. marca 1924 ob 20. uri zvečer v Narodnem domu akademijo naraščaja. Sporod akademije obsega poleg telovadnih tudi glasbene in druge točke. Naraščaj bo podajal skoro izključno same nove telovadne skladbe, ki bodo po svoji pestrosti in življenju zadovoljile občinstvo v polni meri. Naša dolžnost je, da se te akademije udeležimo polnoštevilno, da pokažemo s tem našemu naraščaju, da se za njegovo delo zanima in da nam je njegov napredek in razmah pri srcu. Ne bi bilo lepo, ako bi se ponovil lanski slučaj, ko je naraščaj telovadil pred skoro prazno dvorano. Na svidenje! Zdravo! — Naraščajev odsek Sokolskega društva v Mariboru.

Orjuna.

Orjuna Studenec. Sestanek ženske sekcije je dne 20. tm. ob 20. uri v Čitalnici in ne v torek 18. tm. Zdravo!

Turistika in sport.

Planinski koledar preneha izhajati z letnikom 1924. Vzrok: 1. premalo zanimanje, ki ga tej brošurici posvečajo planinci, 2. vsakoletno veliko število neplačujočih odjemalcev. — Zahvaljujem se vsem, ki so me podpirali pri razpečavanju koledarja. — Nekaj komadov je še na razpolago. Kateri koledarja pa še niso plačali, naj mi ga vsaj vrnejo, da ne bom imel poleg dela še gnotne škode. — Brunon Rotter, Maribor, Krekova 5.

Savinjska podružnica Slov. planinskega društva je imela kakor smo že na kratko poročali, dne 15. tm. občni zbor v Celju. Društveni tajnik je ugotovil, da šteje podružnica 454 članov ter oskrbuje 7 planinskih koč. Obisk v nekaterih od teh je dosegel letos rekord. Pri Biskeraku v Logarjevi dolini je bilo 1010, v Frischaufovem domu 1202 gosta. Meseca nov. 1923 se je udeležila podružnica ankete v celjskem Nar. domu za povzdigo in regulacijo tujskega dotoka v naše kraje. Mnogo zaslug za cesto v Logarjevo dolino si je pridobil veleposestnik Roblek v Zaleu. Poleti so obiskali prvi Savinjske planine planinci iz Srbije, ki so se davili nad krasoto in prijaznostjo naših krajev. Donos koč je znašal okroglo 55.000 Din. Za celjski odsek podružnice poroč. predsednik Plahuta. V oskrbi ima Celjsko koč pod Dostom, ki izkazuje že prva leta povoljen obisk. Na intervencijo so se v poletnem času vozili izletniški vlakji proti Zidanmostu in v Sav. dolino. Sklene se posredovati pri planinskem klubu Ojstrica za združitve obeh društev. Nujno potrebno je novo planinsko zavetišče v Logarjevi dolini. O dosedanjih uspehih poroč. sodni svetnik Tiller. Stavba je projektirana na 11 oseb z 21 posteljami brez skupnih ležišč. Stala bo po proračunu 75 tisoč D, oprema 50.000 D. Dela se na to, da si opremijo nekateri planinci posamezne sobe, ki so jim potem začasno njihovega bivanja v zavetišču na razpolago, sicer jih pa oddaja podružnica. Občni zbor sklene zgradbo, ki se mora izvršiti še to leto. Pri volitvah se izvoli stari odbor s

Mr. Kocbekom kot predsednikom. Pri slučajnostih se spominja dr. Kalan odlikovanja velezaslužnega predsednika Kocbeka ter ga naprosi, da spiše letos ob 30letnici obstoja društva zgodovino podružničnega delovanja. Po nekaterih umestnih nasvetih se je zaključil zelo plodonosni občni zbor.

Društvo filatelistov »Orient« v Celju. Poroča se nam iz Celja, da obstoja tamkaj filatelistično društvo »Orient«, katero že šteje vkljub svojemu kratkemu obstanku znatno število članov. Vršijo se redni sestanki vsaki petek zvečer v lastni klubovi sobi hotela »Balkan«, na katerih se pridno menjava. Vsled mednarodnega pomena tega društva (člani so zbiralci znanih celega sveta) je treba napredek njega toplo pozdravljati, posebno pa še radi tega, ker je to prvi stik z zbiralci vseh držav. Društvo namerava svoječasno izdajati tudi lastni glasnik, ki bo vseboval različne strokovne članke. (Opomba: Vsaki filatelista, ki slučajno posesti Celje, ima priliklo udeležiti se sestankov.)

Mednarodni šahovski turnir v New Yorku je pričel 16. tm. Prva partija Janovski-Casablanca je končala po 20 minutah remis.

Nogometne tekme za olimpijski pokal. V nedeljo ste se odigrali v Ljubljani dve tekmi: Ilirija — Primorje 7:0, Jadran — Hermes 3:0. V finale prideta Ilirija: Jadran.

Tekme v Beogradu. V soboto in nedeljo je igral zagrebški Gradjanski proti beograjski Jugoslaviji. Prvi dan je zmagal Gradjanski z 3:1, drugi dan je ostala tekma neodločena (4:4).

Zmagi Gradjanskega v Carigradu. V ponedeljek je zagrebški Gradjanski tokel v Carigradu prvaka Turčije, klub Fenjer Bagdže (3:2).

Objave.

§ Trgovine ostanejo 19. marca zaprte. Prejeli smo: Pomočniški odbor objavlja, da se še niso vršila tozadevna pogajanja glede ureditve delavnega časa ob praznikih in delavnikih zato nima nikdo pravice, objavljati kakoršnekoli tozadevne sklepe. Vsled tega se ima trgovskim nastavljenecem eventualno delo ob praznikih plačati kot čezurno delo. — Pomočniški odbor gremija trgovcev v Mariboru.

§ Izobraževalno društvo privatnih nastavljenec v Mariboru. Privatni nastavljenec — pozor! Telovadni odsek izobraževalnega društva privatnih nastavljenecov je počel delovati v vseh oddelkih in sicer se vrši telovadba: za članice: ponedeljek in petek od 19.—20. ure, za člane: sredo od 20. do 22. ure, soboto od pol 21. do 22. ure; za naraščaj: (vajence) sredo od pol 19. do 20. ure, soboto od 19. do pol 21. ure.

Gospodarstvo.

KMETIJSKI POIZKUSI.

Pri kmetijstvu je treba delati poizkuse, da izvemo, kako bi bilo v eni in drugi stvari priti do boljših uspehov pri našem gospodarstvu. Važni v tem pogledu so posebno poizkusi o kmetijskem rastlinstvu, tedaj v poljedelstvu, v travništvu itd.

Zelo važni so poizkusi z umetnimi gnojili. Ti poizkusi bi se morali prirejevati po vsi deželi in sicer dosledno in po gotovem načrtu. Sedaj imamo po vseh okrajih ekonomo, ki so poklicani, da delajo v zvezi z boljšimi posestniki take poizkuse. To bi morala biti danes ena glavnih nalog teh okrajnih strokovnjakov, da se s svojim delom čimprej in čimbolj uveljavijo med ljudstvom. Ti poizkusi se morajo sistematično organizirati in smotreno izvajati, da pridejo čimprej na čisto glede vrednosti različnih umetnih gnojil, ne le z ozirom na življenjske potrebe naših rastlin, ampak tudi z ozirom na ves način proizvajanja naših pridelkov. Danes tavamo glede umetnih gnojil, ki naj se rabijo za različne rastline, še zmeraj v temi, in je čas, da pridemo na jasno v vseh teh vprašanjih. Ta nejasnost je veliko kriva, da si ljudje ne znajo prav pomagati, kadar se gre za nakup in za rabo umetnih gnojil. Tej nevednosti in njenim posledicam je pa tudi pripisati, da se umetna gnojila sploh manj kupujejo in manj rabijo, kakor bi

jih v nasprotnem slučaju. Mnogo umetnega gnojenja je bilo že zavrnjeno, ker se niso umetna gnojila prav upotrebovala.

Važni so dalje poizkusi z novimi rastlinskimi vrstami, ki se nam od ene in druge strani priporočajo. Tudi v tem pogledu je treba več dela. Izvajati je točno poizkuse, da se prepričamo na lastne oči, kaj veljajo ti novi proizvodi, ki so se izgnajili po naprednih deželah. Posebno važno delo nas pa čaka v vzgojevanjem najboljšega domačega semena. Kakor je treba izboljšavati našo živino s skrbnim odbiranjem plemenskih živali, ravno tako je potrebno, da izvajamo to pri naših rastlinah, oziroma pri naših pridelkih. Od najbolj razvitih in najbolj rodovitnih rastlin je jemati seme in ga razmnoževati na pripravnih zemljiščih. Tudi za tako vzgajanje najboljšega semena je treba poizkusov, ki se imajo prirejevati na posameznih krajih.

Kakor se vidi, nas čaka vse polno dela na tem torišču, če hočemo pomagati kmetijstvu do večjih uspehov. Za vsa ta važna dela je treba enotnega vodstva, ki ga imamo lahko pri oddelku za kmetijstvo, v čigar področje spadajo tudi vsi okrajni ekonomo, ki imajo pomagati pri tem delu.

—□—

ZAMENJAVA ZEMLJIŠČ.

Naša mala posestva so močno razkosana. Njive leže raztresene, nekatere bližje, druge bolj oddaljene od doma. Človek bi mislil, da se dajo po takih krajih spričo raznih neprilik, ki so v zvezi s tako razkosanostjo, naši kmetovalci radi pridobiti za tako zameno svojih njiv, da bi ležale vse njive skupaj v enem kosu. Toda moti se, kdor bi tako mislil. Naši posestniki so v tem pogledu zelo trdovratni ter nočejo ničesar slišati o kaki zlozbi zemljišč, četudi se jim obetajo vse tiste prednosti, ki jih imamo na zloženih posestvih.

Marsikje imamo široko ravno polje z enako zemljo, kjer bi se dala taka zamenjava in zlozba prav lahko in uspešno izvršiti. Take prilike nahajamo n. pr. na kranjskem in sorškem polju, na kamniškem in ljubljanskem polju itd. Povsod tukaj bi se dala izvesti taka izboljšava (melioracija). Toda naši posestniki so ji iz raznih nagibov nasprotni. Ne le da se drže najraje svoje posedovane zemlje, se tudi s tem ne zadovoljujejo, da bi se do sedanja last kaj premaknila in da bi se zemljišča tako zamenjala, da bi jih dobili potem skupaj v enem kosu na kakem drugem prostoru. Taka izprememba v legi zemljišč je namreč zmeraj posledica zlaganja. Pomisliti pa je pri tem, da je tako izpremenjena lega zemljišč veliko manjšega pomena spričo velikih prednosti, ki jih imamo, če spravimo vsa zemljišča skupaj na en kraj. Vsaka taka zamenjava, ki je združena z zlozbo vsega posestva, se zmeraj tako izvrši, da pridejo posestniki na svoj račun. Ker se tudi vse prejšnje posestne razmere kolikor mogoče upvažujejo, ni pri taki zamenjavi noben prikrajšan ali kako drugače oškodovan in prizadet.

Izkušnje, ki jih imamo danes z zamenjavo in z zlaganjem zemljišč po drugih krajih, so povsod tako ugodne in spodbudne, da bi se morali tudi pri nas ogrehati za tako izboljšavo, in sicer po vseh tistih legah, kjer trpimo zaradi prevelike razkosanosti naših zemljišč in kjer so prilike za zameno ugodne, tedaj tant, kjer je zemlja enako dobra in kjer imamo ravno polje. Kajti na zloženem posestvu odpadejo vse neprilike, ki jih danes težko občutimo po naših razcepljenih posestvih in ki ne obstoje samo v neprilikah zaradi številnih meja, ampak tudi v tistih, ki se tičejo omejenega obdelovanja zemlje, pridelovanja in kolobarjenja sadežev in sploh vsega gospodarstva.

—□—

LUCERNA NA ŽITORODNEM POLJU.

Po žitorodnih legah imamo večji del same njive. Malo je po teh krajih travnikov, to pa zaradi tega, ker je vsa lega veliko bolj ugodna za pridelovanje žita kakor pa za travnike. Sicer je tudi po teh krajih nekaj travniščine, toda v izdatno manjšem obsegu. Pečat vsej pokrajini dajejo njive in žito.

Če hočemo, da se bo živinoreja po teh krajih dvignila, potem je potrebno, da dvignemo tudi pridelkek krme in da omejimo pokladanje slame. Najbolj se dá to doseči s pridelovanjem lucerne, če ji le u-

gaja zemlja in druge razmere. Z lucerno se dajo najbolj nadomestiti travniki. Lucerna daje namreč dosti več košnje kakor travniki, pa tudi vse boljše krmo, kakor je travniško seno. Ne le, da je lucerna bolj tečna in se dá s slamo izvrstno mešati, nam daje ona tudi bolj bogate in številne košnje, ki prično sredi spomladi in trajajo ves čas poletja. Kakor travnik daje tudi lucerna večletne košnje in vpliva navsezadnje tudi ugodno na rodovitost zemlje.

Zbog svojih velikih prednosti bi se morala lucerna povsod tam, koder manjka travnikov, vse bolj upoštevati in pridelovati, če nam je na tem, da povzdignemo živinorejo in storimo tudi kaj več za pridelovanje potrebnega in boljšega gnoja. Pridelovanje lucerne se mora pri nas sploh še razširiti in izboljšati, da pride do tiste vrednosti in veljave, ki ji pripada za napredek našega gospodarstva in naše živinoreje. Sredi žitnih njiv bi se morale šopiriti njive z bujno rastočo lucerno, po vseh tistih krajih, kjer manjka travnikov in kjer je zemlja ugodna zanjo. Le tako pridemo tudi pri nas do boljših uspehov pri živinoreji in po njej tudi pri poljedelstvu. Močna in dobra živinoreja dela tudi poljedelstvo bolj dobičkanosno!

—□—

Povišajmo dohodke svojih zemljišč.

Pomanjkanje denarja se čimdalje bolj občuti. Posebno kmetovalca tare huda denarna stiska. Saj se je davek od leta 1923. do danes skrat povečal, cena pšenice je pa padla za 40%. Na drugi strani so pa vse kmetijske potrebščine, obrtniški izdelki, plače poslov in delavcev za 50 do 100% večje kakor lansko leto. Tudi umetna gnojila in semena so se navzlic temu, da je letošnja vrednost denarja boljša od lanske, neprimerno podražila. Ako imamo vse to pred očmi, pridemo do spoznanja, da bo naš mali posestnik v tem hudem gospodarskem boju težko obstal, ako se nanj pravočasno ne pripravi.

Treba bo, da se kmetovalci še z večjo vnmemo poprimejo pravilnega obdelovanja zemlje, da bodo še bolj skrbeli za napravo gnoja, uredbo gnojničnih jam, itd.

Nujno potrebno bo uporabljati strojno delo namesto ročnega dela in navzlic temu se pripeti, da konkurenca naših žitorodnih pokrajin cene našim pridelkom tako močno zniža, da bomo navzlic skrajnemu izčrpanju zemlje in najcenejšemu obdelovanju imeli izgubo. Tako n. pr. stanje pridelovanje pšenice v naših krajih 18 do 20 K. a je cena pšenice 14 do 15 K. Na ta način imamo pri vsakem kg pšenice 4 do 5 kron izgube.

Da se takim prevelikim izgubam izognemo, bo treba misliti na setev takih pridelkov, kateri imajo veliko vrednost. To so v prvi vrsti trgovske rastline. S tem nočem reči, da bi vsi na splošno opustili setev žita, ker ga nujno potrebujemo za domačo prehrano ljudi in živine. Da bi naši kmetovalci še naprej sejali žito preko svoje lastne porabe za prodajo mlinarjem, se ne bo izplačalo, ker je naša pšenica slabše kakovosti, kakor baska in nam tudi manje obrodi, ker jo rada rja uniči.

Med priznane trgovske rastline se šteje mak, raps, lan, kumin. Posebno važna rastlina je v današnji dobi kumina ali kumna. Divje rastočo poznamo, ker jo pobiramo na travnikih in posušeno rabimo za domačo rabo v kuhinji.

Kakor sem izvedel iz časopisov, uvažna naša država letno preko 53 vagonov kumne iz inozemstva. Kumna je dvoletna rastlina, ki uspeva na vsaki globoki in dovolj vlažni zemlji. Pri nas bi jo priporočal sejati med zimski ječmen. Najbolj čislana je holandska kumna, ki ima bolj živo in debelo seme, kakor domača kumna. Seje se zgodaj spomlad na široko ali pa s strojem v vrste 30 do 35 cm narazen. Na en oral se potrebuje 3 do 5 kg semena, ki se zmeša s presejanim pepelom ali peskom, da se ne seje preveč na gosto. Dozorel ječmen se požanje ali pokosi, strnišče bodi kolikor mogoče kratko, da se kumna do jeseni lažje razraza in po možnosti opleje kakor strnišče-korenje. S strojem sejana kumna je lepo v vrstah in se lahko s plevilnikom opleje. Prvo leto se kumna le vkoreniti in drugo spomlad se enkrat okopa ali opleje in pognoji s superfosfatom približno 200 kg na oral. Kumna ljubi dušičnato gnojilo in bi gnojenje s 100 kg apnovega

dušika po snegu ali zgodaj spomladi pospešilo še bujnejšo rast in vsled tega obilnejše cvetje in tudi več semena. Druga spomlad začne kumna hitro poganjati, meseca majnika cvesti in v prvi polovici junija, ko je seme na glavnih vršičah rjavkasto, se požanje ali pokosi. Pokošena se veže v snope s pomočjo škopne slame, ki se mora namočiti, da se ne lomi in se snopi posuše v kozolcih. Pri spravljanju pazimo, da seme preveč ne osiplje. Omlati se s čepiči ali na mlatnici. Slama je dobra za nastil, čeprav jo živina rada je in je zanjo zdrava.

Semena se dobijo 10—15 q na ha ali polovico na oral. Cena kumne je bila letos poleti 30—35 D, pozneje 40, v sezoni oktobra meseca pa 50 D za kg. V nadrobni prodaji 60 D.

Zdaj pa presodi umni kmetovalec, ako bi dobil le 400 kg kumne na oral po 30 D, da je to 12.000 D, za 6—700 kg pšenice po 4 Din za kg bi pa dobil 2800 Din.

Kdor se za to kulturo zanima, naj mi sporoči, koliko kumne misli sejati, da na podlagi teh podatkov pravočasno naročim potrebno seme iz inozemstva, ker domača kumna od naših sejmarjev ne kali. 1 kg semenske kumne pride na 100 dinarjev. Fr. Malasek, Grm.

—□—

Rahljanje brazde namesto obračanja.

Letos se je mnogo pisalo in razpravljalo o boljšem obdelovanju zemlje. Kmetijski nadzornik Glanz v Seibersdorfu trdi, da je bolje za rodovitnost zemlje, če jo samo rahljamo, kakor pa, da jo na ta način preoravamo in obračamo, kakor smo sedaj vajeni. Zemlja ostaja v tem primeru bolj ugodnih lastnosti, bolj »godna«, bolj rodovitna in bolj čista. Ta večak pravi, da ga o tem uče večletne izkušnje in da pričajo o tem tudi zgledi po krajih, kjer uporabljajo pluge brez deske (»arines«), ki imajo le močan lemež, s katerim rižejo po zemlji.

Nadzornik Glanz ima prav, če trdi, da se njive, obdelane s takim plugom, bolj čistijo od plevela, posebno od perenke, ker se plevel v tem primeru ne le spodreže, ampak tudi izruje. Veliko vredno je tudi to, da se s takim obdelovanjem zemlja po vsej brazdi krepko zrahlja in lažje spravlja v »godno« stanje kakor z obračanjem. Vse to so prednosti. Vendar te prednosti ne morejo povsem odtehtati dela, ki ga opravljamo z navadnim plugom. Če pomislimo le na to, da je treba gnoj podoravati in ravnotako tudi deteljišča in žitna strnišča, pa vidimo, da je obračanje brazde potrebno. Koristno pa tudi zaradi tega, da se nižje izprane in spodaj ležeče redilne snovi spravljajo zopet na vrh in da se tukaj ugodneje razkrajajo.

Istina pa je, da naša njivska zemlja ne potrebuje vsakokrat preoravanja in da bi se v gotovih primerih več doseglo, ako bi se njena živa plast sama zase ali pa v zvezi z njeno spodnjo plastjo samo rahljala. V mnogih primerih bi ostala tako obdelana zemlja bolj ugodnih lastnosti. To se pa semintja po naprednih deželah že izvaja. Tako n. pr. je večkrat veliko boljše, ako se jeseni sprasena zemlja na spomlad samo zrahlja (na pr. z razruševalcem), kakor pa da se vnovič preorje in zopet obrne. To velja še posebno, če smo njivo v jeseni pognojili, velja pa tudi v drugih primerih. Saj tudi vrtno zemlje ne štihamo vsakokrat, ampak jo večkrat samo rahljamo s kopanjem. Tudi v vinogradu delamo tako.

Važno vlogo pri tem vprašanju igra seveda tudi kakovost zemlje samanasebi in njeno trenutno stanje. Med težko in lahko zemljo je v tem pogledu velika razlika.

Kakor je pripisati rahljanje žive plasti velik pomen za pospeševanje njene delovnosti in rodovitnosti, tako moramo po drugi strani pripoznati tudi veliko vrednost oranja z obračanjem brazd. Zato lahko trdim, da se v predstojećem vprašanju ne gre toliko za obračanje brazde ali za rahljanje brazde kakor za to, da skušamo zemljo z obračanjem in z rahljanjem brazd izboljšavati v njeni godnosti in rodovitnosti. R.

—□—

Konjerejski odsek 2 kmetijske družbe za Slovenijo ima dne 27. tm. ob 13. uri v restavraciji Narodnega doma v Mariboru 5. redni občni zbor.

HME LJ.

Hmeljarsko društvo za Slovenijo priredilo — kakor običajno — svojo redno 44. glavno skupščino na praznik dne 25. marca ob dveh popoldne v dvorani (pri neugodnem vremenu v gostilniških prostorih) gosp. Fr. Robleka v Zalepu ob običajnem dnevnem redu. — Hmeljarji! pridite v obilnem številu, da boste slišali, kaj in koliko je društveno vodstvo storilo v prospeh hmeljarstva in da se pomenuje, kaj je neobhodno potrebno, da se ne bodemo le ohranili, nego da bomo tudi napredovali v tej velevažni panogi kmetijstva, katera je edini vir naših — dohodkov. Pridite torej vsi! — Društveno vodstvo.

TRŽNE CENE.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjanski sejmu dne 14. marca 1924 se je pripeljalo 191 svinj in 2 kozi. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5-6 tednov stari komad 225-250 D, 7-9 tednov stari 275-325 D, 3-4 mesece 500-650, 5-7 mesecev stari 1000-1125, 8-10 mesecev stari 1325-1500 D, 1 leto 1750-1850 D, 1 kg žive teže 17.50-21.25, 1 kg mrtve teže 25-27.50, koze komad 175-225 D.

Mariborski trg 18. tm. Mleko I 1 3.50 do 3.75 D, smetana I 15-16, surovo maslo kg 40-48 D, jajca komad 1.25-1.50; govedina 19-27 kg, teletina 24-30 D kg, svinjina 30-40, slanina sveža 35-39, konjsko meso 8-15, 1 kokoš 60, gos 100 do 130, domači zajec 17.50-45, moka pšenična 0a 6.25, 1a 6, 2a 5.75, 3a 5, 4 4 D; 1 kupček endivije 1-2, 1 kupček motovilca I, 1 kg kislega zelja 2.50, 1 kg kisle repe 2 D.

Zagrebski tedenski sejem (12. tm.) Dogon v splošnem ni bil velik. Krme je bilo dovoženo precej. Povpraševanje je bilo slabo in so cene živin deloma oslabele. Za kg žive teže notirajo: domači voli I. 14-15, (16), II. 13-13.50, III. 11 do 12, mlada živina I. 13-13.50, II. 11-12.50, krave I. 13-14, II. 11-13, bosanski voli I. 13-13.50, II. 11-12, III. 10-11, teleta 16-17.50, svinje debele 26-26.25, mršave 20-25, prasci do 1 leta 18 do 25, nad enim letom 20-23 D. Konji so se pomjati: za težke tovore 17-20 tisoč D par, za lahke tovore 15-18 tisoč, fijakarski konji pa 12.500-15.000 D par, enoletna zrebata 4-5 tisoč komad, jahalni konji 8-10 tisoč D komad. Krma: seno 75-125 D po kakovosti, otava 125-150 D, detelja 112-150, prešano seno 150 D, slama I. 100-125 D, II. 76-100 D za 100 kg.

Žitni trg. Položaj se ni bistveno spremenil. Promet majhen. V kratkem je pričakovati popuščanja z ozirom na ugodna poročila o setvah. Cene so bile minoli teden sledeče: moka iz baških mlinov, boljše vrste 535-540, slabše 525-530 D od baške postaje. Pšenica 330-350, slavonska in sremska 330-350 D. Turščica 247-250 D. Ječmen 325 za pivovarne. Oves na slavonskih postajah 260 D.

Trg z jajci. (17. tm.) Cene so radi slabega vremena čvrste. Na tržišča pride še malo novega blaga. V Sloveniji se gibljejo cene okrog 1.25 D, le redko se dobe jajca tudi po 1 D. Na Hrvaškem se tržijo komad 1.20-1.30. Izvoza skoro ni, ker naše cene ne konvenirajo inozemstvu.

Tržne cene v Celju 15. tm. Govedina: v mesnicah I. 25, II. 23, na frgu I. 24, II. 22. Teletina: I. 30, II. 25, jetra in pljuča 22. Svinjina: prašičje meso I. 35, II. 32, slanina I. 40, II. 38, mast 41, šunka 45, prekajeno meso I. 45, II. 42. Perutnina: kokoš 40-50, puran 150. Mleko 3.50-4, surovo maslo 60, čajno 88, jajce 1-1.25. Pijača: vino 12-15 staro, 9-12 novo, pivo 8, žganje 30. Kruh: beli kg 7, črnj 6. Specerijsko blago: kava Portorica 68, Santos 48, Rio 40; beli sladkor kristal 22.50, v kockah 24, riž I. 11, II. 9.50-10, namizno olje 30, bučno olje 38, testenine I. 13, II. 12, milo 17-20. Moka: 00 6.10, 0 6, 2 5.60, 4 4.50, koruzna moka 3.50. Žito: pšenica 370, riž 300-320, ječmen 330, oves 280, fižol 500-700, grah 1800. Krma: seno 50-100, slama 50. Krompir 1.25.

Veliki živinski in kramarski sejem se bo vršil, kakor običajno vsako leto, v Celju v soboto 29. marca.

KOTICEK ZA GOSPODINJE.

Presojene jedi lahko popraviš, ako pritrdiš čez posodo, v kateri se kuha jed, vlažno krpo, ki jo moraš ohraniti v roki.

dno vlažno. Ako imaš košček dobro izkuhanane gobe, jo vrzi v jed; v nekaj minutah se napoji s soljo. — Lahko pa odpraviš ta nedostatek tudi, ako prideneš jedem kisa ali sladkorja, če se jim prilaga. Prikuhom pa kako neslano sočivje ali najbolje krompir. Špinači ali praženemu korenju pridaj riž. Preslano meso, kakor gnjat, jezik, povojene ribe, položi za eno ali dve uri v posneto mleko ali jih ovijš platneno krpo ter zakoplji čez noč v pesek.

Kako očistimo masne madeže s papirja. V nekoliko čistega benzola dodamo toliko žgane magnezije, da dobimo dobro testo. S to maso ribamo masni madež. Sveži madeži izginejo navadno takoj. Pri starejših madežih izostane uspeh redkokedaj, ako ribanje enkrat ali večkrat ponovimo. Benzolovo magnezijo shranjujemo v neprodušnih steklenih posodah. Najboljša je sveže pripravljena masa.

Iz življenja in sveta.

Henri d' Almèras:
Zakonsko življenje nekdanj in sedaj.
(Dalje).

Aspazija, ki je ovladala Perikla, t. i. Atene, nam priča, kako važne in vplivne so bile kurtizane na Grškem. Samo one so bile izobražene, zato tudi lažje očarale moške; le one so bile neodvisne. Bile so same, prosto izvoljene; vladale so neomejeno nad moškimi srci, a ti, ki so jih ljubili, so bili vezani nanje edinele z verigami čevljev. Kurtizane so bile posebej nje ljubezni, dočim so ostale veljale le kot — soproje, hišna bitja z določenim delokrogom.

V zakonskem domu je imela zakonita žena le dolžnosti in obveznosti: vodila je gospodinjstvo, nadzorovala posle, imela na skrbi telesno vzgojo otrok. Niso ji priznavali niti toliko pravice, da bi smela imeti prosto besedo v važnih hišnih in gospodinjstvih zadevah. »Pojdi domov« — pravi Telemah svoji materi Penelopi — »vrni se k svojemu gospodinjstvu in kolovratu, razdeli poslom delo, toda besedo pusti moškim, zlasti pa meni, ki sem gospodar v hiši.«

Mož je imel v zakonu vse pravice in vso prostost. Ženi so nalagali najstrožje kazni za nezvestobo, ki ni bila prepovedana le moralno, temveč tudi družabno. Tako postopanje z ženo je bilo v grških očeh povsem naravno in samoobsebi umevno, in Dorci, zlasti pa Spartanci, ki so dajali ženam nekoliko več prostosti, so veljali pred Atenci kot slabi zakonski možje, ali z drugo besedo: babjaki.

Poniževalna vloga žene v starem veku nikakor ni bila na škodo samemu zakonu. Ni šlo zgolj za to, da se obrani imetje in dedščina, temveč je šlo tudi za versko dolžnost, zasigurati si izvrševanje obredov na grobu, ki so smrti dajali značaj novega življenja. Zato so zakonci, ki niso imeli lastnih otrok, adoptirali tujo dečo.

Zakonsko življenje ni bilo le verska, ampak tudi domovinska dolžnost. Z deželo, ki se je v nji človek rodil, so vezale posameznika nerazrešljive vezi. Njegov razum, volja, telo in duša so pripadali domovini. Zato je bila prva moževa dolžnost, da za očemjavni otroke, ki bodo za njim prevzeli obrambo domovine.

Ta sistem, ki mu ne moremo odreči izvestne vzvišenosti, so prav posebno uveljavili Spartanci.

Zelo strogi zakoni so celibat kaznoval kot državno izdajstvo. Stari mladeniči so bili ob vsaki priliki zasmehovani in na razne načine preganjani. Ob izvestnih slavnostih so morali iti v procesiji po trgu, in ljudstvo jim je pelo posmehovale pesmi. Ženske so jih oštevale, celo bičati so jih smele pred oltarjem boga prešustva. Vstop v gimnopedije jim je bil prepovedan in v starosti niso uživali časti, ki so jih bili morali mladi ljudje izkazovati starcem.

Tako postopanje nam izgleda nepravilno. Neodvisnost človeka je bila žrtvovana dolžnostim državljana. Toda vojaška republika, ki je tako dolgo obvladovala grški svet, je nujno potrebovala vojakov, ki so zanj na bojiščih umirali. »Plodite otroke,« je zaukazovala, »in ko pride ura, jih izrgajte iz materinskih rok in dajte domovini, ki na njihovih mrtvih truplih razvije prapor svoje slave in veličine.«

Tudi stari Grki so se najprej zaročevali, in zaroča je veljala pri njih kot važen dogodek. Ob tej priliki in v navzočnosti starišev so bili določeni ženini dohodki za slučaj, da bi ostala vdova.

Za poroko je bilo treba počakati najugodnejšega časa, t. i. zime, meseca amélion, ki je odgovarjal našemu januarju. Oni, ki so se držali te tradicije, so imeli po ljudskem mnenju veliko več izgleda za zakonsko srečo nego drugi, zlasti če so imeli še primerno premoženje in dobro naturo.

Na predvečer ali pa na poročni dan sta zaročenca žrtvovala bogovom — Polluxu in Junoni, katerih naklonjenost ni bila kar meni nič tebi nič in pa krepostni Dijani, ki bi se silno hudovala nad kršitelji samskih kreposti, če je ne bi vsi zaročenci potolažili z žrtvo. Ker pa je Usoda vladala i nad ljudmi i nad bogovi, sta zaročenca žrtvovala Usodi še sprednje kodre svojih las. Nato sta se kopala v vodi, ki so jo prinesli iz svetega vrelca.

Po teh pripravah in ko se je dan nagibal h koncu, so nevesto odpeljali na vozil, ki so ga vlekli voli ali mežge, v ženinoovo hišo. Ležala je na postelji podobnem ležišču, ob njenem boku pa je korakal ženin z družbo.

Dekle, ki si ga je vozil ženin kot nekaj plen, ni bilo več otrok a tudi še ne žena. V senci gynecaea je vstopala naglo in zardevajoč v novo življenje. Bala se je ljubezni in željala je za njo. Grške žene so bile lepe; v zakon so stopale v petnajstem letu, ko se je njihovo telo najlepše razvelelo.

Okoli neveste so gorele svatovske plamenice in lidijske piščalke so spremljale ženitvene pesmi s svojimi zdajci veselinj zdajci otožnimi akordi, kakor da hočejo izraziti veselje in žalost zakonskega življenja.

Po ženitovanjski pojedini, ki so se je smele izjemoma tudi žene udeležiti, čeprav za posebno mizo, je ženin odpeljal nevesto v sobo, ki jima je bila določena. Tu sta najprej snedla sladak sad, čes, bodi življenje tako sladko kakor sad. Pred vratni so jima zapeli ženitveno himno, epithalam. Drugega dne sta navadno sprejemala darove in tu se je žena prvič pokazala brez zavola.

Na Grškem kakor tudi v Rimu je imel zakon poseben političen in socialen pomen; tudi v Rimu je bil zavoljo tega za vse državljane obvezen.

Samcem je v starem Rimu predla trda kakor v Grčiji. Niso smeli po tujcih ničesar podedovati in še razne druge pravne omejitve so jim obešali na vrat; to pa je bilo včasih veliko neprijetnejše nego riziko zakona. Če žene do 45. leta niso imele otrok ali se celo niso poročile, niso smele nositi dragocenih kamnov in še peš so bile morale hoditi, dočim so razne matrone nosili v nosilnicah. Montesquill pravi, da je to bilo izborno sredstvo proti celibatu, toda učinkovalo je le izprva, pozneje pa vedno manj, dokler se ni popolnoma izživelo.

Avgustus, ki je bil tako strog napram drugim kakor je bil prizanesljiv nasproti samemu sebi, je skušal z zakoni Julia in Papia Poppapea uveljaviti stare uredbe in sicer je poveril censorjem pravico, da celibat prepovedujejo ali omejujejo. Bilo pa je vse zaman, kajti rimsko življenje se je medtem tako razvilo, da se je družba upirala prisilnim odredbam. Število samcev je raslo boljbolj.

Tudi Rimljani so bili bogati na pred-sodkih o ženah.

Quintus Metellus iz Numidije je začel govor, ki je z njim hotel vzbuditi slušatelje k zakonu, takole:

»Rimljani, ako bi lahko bili brez žen, bi si gotovo noben izmed nas ne bil naprtil takega bremena; toda ker je priroda že tako hotela, da ne moreš živeti brez žene, a z ženo tudi ne (srečno), mislimo rajši na blagor naroda, kakor na naše osebno ugodje.« — Tako bi bil lahko govoril tudi tedaj, če bi bil hotel moške odvrniti od zakona.

Plautus je v eni svojih komedij povedal še bolj cinično: »Ni treba,« je dejal, »da si ženske izbiraš: vsaka izmed njih je za nič.«

Vendar pa je bila Rimljanka dokaj svobodnejša in bolj uvaževana nego Grkinja. Skrbeti je imela za ognjišče in gospodinjstvo, udeleževala se je življenja svojega moža in do neke mere tudi javnega življenja; dasi ni bila enakopravna z moškimi, je vendar bila vsaj moževa tovarišica v žalostnih in veselih dneh. Ta slaboka razlika med dvema narodoma,

ki sta si bila sicer dokaj sorodna, se kaže tudi v nekaterih obredih rimske svatbe.

Tudi Rimljani so se najprej zaročili. »Chremes je prišel sam k meni,« pravi neka oseba Andrieni, »in je blagovolil dati mojemu sinu svojo hčer edinko, ki bo dobila bogato doto. Zaročil sem ju in določil dan poroke.«

Ženin je položil obljubo in dal nevesti prstan — navaden železni prstan, brez vsakih dragocenih kamnov.

Če je dekle ljubilo svojega zaročenca, je uporabljalo razne pripomočke, da bi si ga privezalo. Spomladi — za časa Venerinih slavnosti je nevesta krenila v tempelj in žrtvovala pred oltarjem Fortunae virilis; ta boginja je nanreč skrbela za to, da bi možje ne videli telesnih napak svojih žen. Druga boginja pa je bedela nad hišnim mirom; ta je nedvomno imela dan in noč obilo posla. Imenovali so jo Viriplaca, krofitelica moške jeze.

Ko so vedeževalci oddali svoje pre-roško mnenje, se je določila najprimernejša doba; v največ slučajih v juniju. Najnevarnejši je bil maj, mesec srboritih žensk.

(Dalje prih.)

Razgovor z Marsom.

Londonški list »Sunday Ekspress« poroča detaljni načrt nekaterih angleških učenjakov, kateri se hočejo razgovarjati z Marsom v avgustu tega leta, ko bo ta planet najbliže naši zemlji. Za ta načrt bo potrebna velika konkavna izdolbina, katera je pokrita z večjim snegom in je v visočini »Jungfrau« v švicarskih Alpah. Izdolbina bo služila kot veliko Manonovo ogledalo, katero bo koncentriralo in pošiljalo žarke k Marsu. Svetloba do delata acetilenska luč, močna dva kvintalijona svetel. Žarki bodo vedno pretrgani, kar bo označalo Morzejevo abecedo. Drugi astronomi bodo v istem času opazovali Marsa iz Ohije. Preudarjajo, ali se ne bi astronomi s svojim teleskopi umestili v velikih rovih, ki so izkopani v rudarske svrhe, ker bi se iz teme dalo bolje opazovati eventualne odgovore Marsoveev, ako sploh eksistirajo, in če niso na isti stopnji z našimi eroci.

Nov električni štedilnik.

Pred kratkim je bila v Newyorku razstava električnih predmetov. Največjo pozornost je vzbujal nov električni štedilnik. Ta štedilnik izgleda kot navadna miza, je jako eleganten, tako da se ga lahko postavi v salon. Najzanimivejše pa je kuhanje na njem: pritisneš na gumb in pečenka se prevrne. Pritisneš na drugi gumb in juha se precedi, samo pritisniti in kuhanje gre svojo pot. Ni potrebno niti rokavov zavijhati, niti držati noža, vilje ali žlice: štedilnik je hermetično zaprt in najmočnejše zelje ne more razširjati svojega duha po sobi. Med tem ko gospodinja kuha, lahko sprejema obiske v salonu in mirno razgovarja ni ji treba vsak čas leteti pogledat v kuhinjo. Istotako ne potrebuje kuharice. Razstavo je otvoril znanj Edison, ki je že izjavil, da bodo Amerikanci vsled velikega progressa o elektriki delali kmalu samo štirj ure na dan in bodo vkljub temu bogati.

Hči ubila svojo mater iz ljubezni.

V Ženevi je bila te dni razprava, katero so z največjo napetostjo zasledovali pravniki in tudi zdravniki. Obtožena je bila 23-letna deklica Anita Möller, katera je pred nekaj meseci ubila svojo lastno mater. Kot motiv strašnega dela je navedla obtožena pri zaslišanju, da je svojo mater ubila iz ljubezni in spoštovanja, ker ni mogla gledati, kako stara gospa, katera je že delj časa bila živčno bolna, trpi grozne muke vsled strašne neozdravljive bolezni. Preiskovalni sodnik je že pri prvem zaslišanju dobil vtis, da je Anita Möller dekle ne vsakdanje, temveč jako visoke izobrazbe, ter da je popolnoma pri zavesti in za čin odgovorna. Odlučil je pa vendar, da preiščejo psihijatri njeno duševno stanje. Poklicani so bili sodnijski psihijatrični strokovnjaki in dva specialista za živčne bolezni, da se izrazijo o duševnem stanju obtožene. Obtoženka je popolnoma pri zdravi zavesti, so izjavili zdravniki. Po dobrem premisleku je pri polni zavesti izvršila umor. Za časa dolgega preiskovanja nismo našli pri njej niti najmanjše sledi o živčni bolezni, kateri bi se vedle do zaključka,

da je storila obdolženka umor pod vtisom duševnega omračenja. Ona si je bila svesta vseh posledic, katere jo zadenejo z zločinom, ki ga je izvršila. Resnica je pa, da se je deklica skozi leta nahajala v strašnem položaju. Möller je morala gledati, kako je mati na neozdravljivi boleznini propadala, morala gledati, kako se ji bolezen vedno slabša in so bolečine postajale od dne do dne večje. V zadnjih mesecih je trpela njena mati v strašnih sumnjah in zgubila je vsak up na ozdravljenje. Nikakšen sum ne obstoja, da stoji Anita Möller v moralnem pogledu zelo visoko in da se je po veliki in težki nočnji borbi odločila rešiti svojo ljubljeno mater z nasilno smrtjo teh groznilih bolečin. Mi ponovno najodločneje izjavljamo, da je Anita Möller za zločin, ki ga je storila, popolnoma odgovorna, in obenem naglašamo, da jo je srastna ljubezen napram materi in trdno prepričanje, da jo reši groznilih muk, gnalo na to delo. Ona je v resnici lahko kriva po mrtvem zakonu, a sam duh krščanstva jo proglašaja za nedolžno. Porotniki so pod vtisom teh izjavljanj vprašanje na umor zanikali in obtoženka je bila oproščena.

Deset kilometrov tango in shimmya.
Pred nekaj dnevi je obiskal dopisnik pariškega »Excelsiora« znanega plesalca

po poklicu in ga zaprosil, naj mu pove nekaj vtisov iz pariških nočnih plesnih lokalov. Ni mnogo ljudi, kateri bi bili s svojim poklicem zadovoljni. Kakor se pa vidi, je napočila sedaj za plesalce po poklicu ugodna konjunktura v Parizu. Govori se, da zaslužijo v eni noči po več tisoč frankov. Ko ga je dopisnik vprašal, če je zadovoljen s svojo obrtjo, je plesalec odgovoril:

»Jaz sem že dve leti plesalec v nočnih lokalih. Kadar se spomnim težkih časov, katere sem preživel kot uradnik pri nekem pariškem odvetniku z mesečno plačo 400 frankov, moram biti sedaj zelo zadovoljen.

V krogih širom publike se navadno jako krivo sodi delo plesalca po poklicu. V splošnem se misli, da jako lahko zaslužimo denar in da ni lažjega in priličnejšega dela kot biti plesalec. Med tem pa pozabijo, da moramo mi neprestano plesati od 5. do 8. ure in 10. do 5. ure v jutru. Pri poklicnem plesalcu se gleda bolj na kvantiteto kot na kvaliteto plesa. Popolnoma vseeno je, kako se pleše, najvažnejše je, da se mnogo in pogostoma pleše. Jaz n. pr. plešem dnevno 9 in pol ure. Po porabi energije za ta posel se me lahko prišteva med težke fizične delavce. Mislim, da ni niti eden metalurgist po svojem končanem delu

tako izmučen, kot poklicni plesalec, ko se enkrat zapre lokal. Kajti ples 9 ur in pol pomeni daljavo krog 10 kilometrov.

»Od kod pa veste to tako točno?« — »Vsak plesalec po poklicu ima v žepu takozvani podometer, kateri slišno taksonmetru na avtomobilu zaznamuje prehojeno pot, to je skupno svoto vseh storjenih obratov. — Kar se tiče zaslužka, dobim 5—6 tisoč frankov. Medtem je v Parizu malo poklicnih plesalcev, ki bi toliko zaslužili. Jaz imam 150 stalnih klientk, večinoma dame iz družbe. Kadar se preselim v drug lokal, kar se dostikrat zgodi, moram pisati 150 pisem mojim damam, da vejo, kje sem. Pred kratkim sem bil prisiljen, da si kupim pisalni stroj za ta namen. Večinoma mojih stalnih plesalk so omožene žene, katerim ne dovolijo njih ljubosumni možje z drugim plesati kot s plesalcem, ki je od poklica. Takšne klientke plačajo najbolje, ker ne dobivam denarja od njih, temveč od njih možev. Moški so v tem oziru darežljivejši kot žene. Sedaj zadnji čas je veliko plesalcev v Parizu. Inozemci nam jako konkurirajo, posebno ruski častniki emigranti, ki so se gotovo vsi oprjeli tega posla. Poznam 8 ruskih knezov in veliko število višjih častnikov, med njimi tudi generale, kateri vsi si s plesanjem v nočnih lokalih služijo svoj kruh.

Mussolinijeva jeza na tašče.

Tudi najenergičnejši ljudje imajo večsilih male mržnje, katere jih spremljajo skozi celo življenje. Ko je bil Mussolini še učitelj, se je zaljubil v neko mlado deklico iz Bastije. Mati deklice pa, katere ni bila zadovoljna s političnimi idejami Mussolinija, se je zakonu protivila. Ljubezen je bila pa vseeno močnejša in poroka se je vršila v zlic protestom tašče. Mussolini pa ni nikdar oprostil tašči te neprijaznosti pred poroko. Ko je pred nekaj meseci imel italijanski parlament sklepati o tem, kateri člani poslančevih rodbin naj imajo pravico do brezplačne vožnje po železnicah, je Mussolini brez razmišljanja izjavil, da te ugodnosti uživajo pač otroci, bratje in sestre in še morda stariši poslancev, odločno se je izrekel zoper to pravico za tašče in se o tem sploh ni dalo z njim razpravljati. Tako morajo tašče poslancev še naprej plačevati svoja potovanja po železnicah. Kmalu nato je bila njegova tašča v denarnih neprilikah in se je obrnila do Mussolinija, da ji pomore. A on o tem ni hotel ničesar slišati. Taščini upniki so zahtevali plačilo, in ker ni mogla plačati, je bilo njeno politišvo prodano. Mussolini še z očesom ni trenil. Nauk iz te anekdote za tašče? Kdo ve, kaj bo še iz zeta, zato si ne nakopljij njegove jeze.

Mala oznanila.

Pohišstvo

astnih izdelkov za spalne in jedilne sobe najceneje v zalogi Serocer in drug, Vetrinjska ul. 2, 106

Priljučna hiša s trgovskim lokalom in stanovanjem za Din 55.000 takoj na prodaj. Krpanova ulica 20, Studenci. 592

Kupim pianino ali kratak glasovir. Ponudbe naj se vpošljejo na upravo pod »Kupec 598«, 598

Posteljo oddam gospodu. Principova ulica 1, pod Meliskim dvorom. 599

6 omar iz trdega lesa, več posameznih postelj, dve jednaki postelji z nočnimi omaricami, velike mize, stolice in drugo na prodaj. Vpraša se: Rotovžki trg 8, 1. nadstropje, levo. 600

Lepe obleke in kostum za mlade dame in gospodične, dobro blago, ugodno na prodaj. Vprašati Razlagova ulica št. 23/1., od 14.—16. ure. 602 3—1

Na prodaj je cela bela oprava sobe kakor nova za gospodične. Razlagova ulica 23/1., od 14.—16. ure. 603 3—1

Kupim dobro ohranjeno čisto starinsko opravo. Ponudbu dr. Fero Müllerju, odvetniku, Aleksandrova 11. 604 3—1

Dežne ponjave za vozeve in kose, gamaše, nahrbtnike, potne kavčke in torbice, genilne jermene v vseh širinah i. t. d. priporoča Ivan Kravos, Aleksandrova c. 13, Slemškov trg 6. 346

Išče se, v najem gosposko poslopje ali vilo do 8 sob v bližini Maribora ali do oddaljenosti 10 km. Ponudbe na odvetniško pisarno Dr. Rapoc, Maribor. 575 3—2

Moderno in higijensko urejeni brivski salon Fr. Novak, Aleksandrova cesta 22, se cenj. občinstvu priporoča, prvovrstna postrežba, gg. gostom in abonentom na razpolago predalnik za lasne brivno orodje. Uradnikom in poduradnikom v predplačilu popust. 2623 50-35

Zamenja se stanovanje 2 sob, kuhinje, z električno razsvetljavo v začetku Frankopaneve ulice, z enakimi ali večjim hišnu glavnega kalodvora proti visoki negradi. Ponudbe na upravo lista pod »Spomlad 587«, 587

Zamenja se lepo stanovanje (5 sob, kuhinja, kopalnica in predsoba ter ostale pritlikline) v sredini mesta tik Glavnega trga za vsaj enako veliko v bližini parka, z vsaj nekaj vrta. Ponudbe pod »Zamena« na upravo »Tabora«, 10—4

18.—Torek—18.

Velika kavarna KONCERT NA HARFE

- Spored:
1. Transkription:—Mostler **Mej Slovenci**
 2. Transkription:—Mostler **Volga Wolga**
 3. Serenada ljubezni G. Bečić
 4. Zdenkove sanje iz **Dalibora**
- 366 Smetana
Sodeluje povečani orkester salonske godbe J. Kaplanek
Petek 21. marca
Simfonični večer

Perilo

Dokazano je, da so najboljše srajce, v največji izbiri in najsolidnejših cenah od Din 60 do 350 samo v novi trgovini

B. Veselnovič & Ko.
Maribor, Gosposka ulica 26
Moda zastopana 128

Zanesljiva in preiskušana SEMENA

za zelenjavo in cvetlice dobite kakor vsako spomlad v vrtnariji J. Jemec, Razlagova ulica 11 in na stojnici Glavni trg, 506 10—10

Urška, al' že veš

da je dobil

A. VICEL, MARIBOR
Glavni trg št. 5
emalirano težko posodo znamke »Goliath« in lažje vrste, češko-slovaškega proizvoda, pločvina in lito posodo, porcelanasto, kameninasto in stekleno robo najboljše vrste. Vse kupuje pri njem; zato hiti, da ne zažali mudiš. 40—5

Kdor hoče

dobro zobno kremo, naj se prepriča, da je to le **ITO** ki se povsod dobi

Najsrčnejše častitke
k imendanu našem velespoštovanemu kapelniku
JOŽI KAPLANEKU
Člani salonskega orkestra Kaplanek
Velika kavarna. 596

Klobuke, čepice
najnovejše oblike od 30 D naprej
ter perilo, samoveznice, čevlje, dežne plašče itd. po najsolidnejših cenah nudi
Jakob Lah, Maribor, Glavni trg št. 2. 103

Podpirajte slovenske tvrdke!

Trgovina z manufakturnim in tekstilnim blagom
VILIM PICK, MARIBOR
Tel. 334 Aleksandrova cesta 26 Tel. 334
Centrala: Zagreb, Duga ulica 6
nudi vso blago po zelo znižanih cenah. Velika izbira svilenih robcev po najnižjih cenah.
Na debelo! 308

Pristopajte k Sokolski Matici!

Naznanjamo vsem prijateljem in znancem žalostno vest, da je naš iskreno ljubljeni oče oziroma ded in tast, gospod
Leopold Petsche
davkar v. p.
v torek, dne 18. marca ob 5. uri zjutraj, previden s tolažili sv. vere mirno in Boga vdano preminul.
Pogreb se vrši v četrek, dne 20. marca 1924 ob 1/2.16. uri iz mrtvašnice mestnega pokopališča na Pobrežju.
MARIBOR, dne 18. marca 1924.
605 **Zalujoči ostali.**

Hiša v mestu
z gospodarskim poslopijem, vrtom, sadnim drevjem in trto na prodaj. Poizve se v Plinarski ulici št. 17, pisarna družbe »Promesa«. 539 5—4

Pristopajte k Jugoslovnski Matici.

Izšel je ročni
Zemljevid slov. ozemlja
v merilu 1:600.000, priredil ravnatelj učiteljišča Matija Pirc, risal učitelj Slavoj Dimnik, tisk litografija in založba Mariborske tiskarne d. d. Maribor. Zemljevid je izvršen v štirih barvah in obsega se ozemlje, na katerem bivajo Slovenci, ter je namenjen predvsem šolski mladini. Cena zemljevidu v štirih barvah Din 9.—, isti zemljevid v osmih barvah Din 10.—.
Naročuje se pri
Mariborski tiskarni d. d.

Dr. ALEKSANDER KÜHAR
PRIMARIJ JAVNE BOLNICE 528
je otvoril zdravniško prakso.
Ordinira začasno v hiralnici v Ptuj.

Naročam DNEVNIK »TABOR«
Ime:
poklic:
kraj:
posta:
Priložite poštno položnico, da pošljem naročnino
V dne 1923.
lastinoročni podpis
tresti in nalepi na dopisnico, katere naslovi: »TABOR«, Maribor.